

XIII EVF. * SZAM 213
Ciaj—Kolozsvár, 1930
szept. 30
5691 EV -

TAXA POSTALĂ
PLĂTITĂ în NUMERAR
No. 244 716 020

Ara 5 lej

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Strada Baron L. Pop (v. Brassai
ucca) 10. szám. Telefon: 9 77.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre . . . . . 1150 Lej
Félévre . . . . . 600 „
Negyedévre . . . . . 320 „
Egy hónapra . . . . . 110 „

KÜLFÖLDI

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egy óra 1 dollár (vagy ennek
megfelelő pénznem).
Egy évre 10 dollár.

Hirdetések tarifa szerint
vételnek fel.

Az Uj Kelet az egy
és bánati zsidóság
napilap.
Cikkeink utánnor
forrás megjelölésé
meg.
Kéziratokat nem küldünk vissza
és megőrzésükre sem vállalkozunk

Ramasetter Robert

Disztér 2. II. e. 8.

KELET

ZSIDÓ POLITIKAI NAPILAP

Károly király a kolozsvári autóversenyen

(Tudósítás a harmadik oldalon)

Királyi vendég

Ünnepi zászlódiszt öltött ma Erdély fővárosa, kincses Kolozsvár, amelynek lakossága nemzeti és felekezeti különbségre való tekintet nélkül emelkedett szívvel fogadta a város falai között II. Károly királyt. Károly király trónralépése óta először tette lábát Kolozsvár városának földjére és saját szemével láthatta, saját fülel hallhatta a szeretetnek, a hódolatnak és a lojalitásnak megnyilvánulásait.

Az ünneplő tömegek sorában ott voltunk mi is, a város zsidó lakossága, akik határtalan bizakodással tekintettünk mindig a trónus felé, mert az ország királyában az állam összes polgárainak egyformán szerető atyját és az összes kisebbségek jogegyenlőségének szimbólumát láttuk. Károly király trónralépése óta nem egyszer talált alkalmat arra, hogy ország-világ előtt királyi szóval peesételje meg az egyenlő elbánás elvét. Minden megnyilatkozásában újra és újra leszögezte, hogy az ország lakossága között nem ismer semmilyen különbséget és uralkodásában a legtisztább demokrácia és jogegyenlőség elve vezérli.

Ezen a napon, amikor a király jelenlétét ünnepeljük, elfelejtjük összes sérelmeinket és összes panaszainkat. Nem akarjuk, hogy a mi zokszavunk zavarja meg az uralkodó és a város első találkozásának magasztos örömét, hiszen a mi sérelmeinkben semmi része sincsen az uralkodónak, aki egyformán viseli gondját minden alattvalójának. Szentül hisszük, hogy az az osztatlan szeretet és ragaszkodás, amely Erdély fővárosának minden sarkából az uralkodó felé irányul, rá fogja irányítani a király tekintetét Erdélyre. És a fiatal uralkodó, akinek szíve nemes, szándékai tiszták és bölcs elmével tartja kezében az ország kormányzásának legfelsőbb gyepőlét, a többségi lakosság hódolata mellett meg fogja látni a kisebbségi népek érzelmeinek tisztaságát is. Ismerjük a király akaratát. Tudjuk, hogy boldogág és megelégedetté akarja tenni az országot és ennek a közös célnak a valóra váltásához szerető szívvel ajánljuk fel mi is az uralkodónak két kezünk munkáját.

Hiszünk és tudjuk, hogy II. Károly király szerető szívvel viseli gondját minden alattvalójának és tudjuk, hogy a királyi szó súlyos ereje állított gátat a szenvedélyek féktelen kirobbanásainak és az ő keze tartja egyensúlyban az ország belső békéjét és rendjét. Uralkodói bölcsessége záloga egy jobb jövőnek s azért bizalommal és szeretettel néz minden jószándéku polgár a trónus számolya felé.

Tudjuk és érezzük, hogy királyi szívéből felénk is kisugárzik a szeretet és abban a boldog országban, amelynek nagyvátevésében fáradozik, nekünk is éppen olyan hely jut, mint az ország többi polgárainak. Ezért örven dezzünk a király jelenlétének és kiáltunk a város minden lakójával együtt: — Éljen a király!

A külpolitika új szenzációja

Masaryk szerint

Csehszlovákia hajlando volna bizonyos területeket visszaadni Magyarországnak,

ha ez megváltoztatja külpolitikai orientációját

Bécs, szeptember 29. A Neue Freie Presse és ennek nyomán néhány magyar és svájci lap közli Masaryk csehszlovák köztársasági elnöknek egy szenzációt keltő nyilatkozatát, amelyet az elnök a londoni General Press távirati iroda tudósítójának tett. Eszerint Csehszlovákia hajlando volna Magyarország nak bizonyos területeket visszaadni, ha ennek ellenében biztosított nyer arra, hogy Magyarország kormánya eddigi külpolitikai irányzatát megváltoztatja.

Masaryk nyilatkozott a lengyel korridorról is s azt hangoztatta, hogy úgy a német, mint a magyar elégedetlenség súlyos veszedelmet jelent az európai békére s ezért a felelős államférfiaknak meg kell találniuk azt az utat, amely mellett a béke fenntartása továbbra is biztosítható legyen.

A mai déli lapok azt hangoztatják,

hogy Masaryk elnök két évvel ezelőtt is tett hasonló nyilatkozatot, de akkor a csehszlovák kormányköröknek az állott érdekében, hogy cáfolatot adjanak ki a tényleg tett nyilatkozatról. Most azonban a világsajtó részére adott nyilatkozatot aligha fogják visszavonhatni. Kétségtelen, hogy a nyilatkozatnak visszhangja lesz a következő hetek nemzetközi vitáiban.

Október 14-én újabb agrárkonferencia kezdődik Bukarestben

Az értekezleten tíz európai agrárország kiküldöttei vesznek részt — A konferencián a varsói megállapodások realizálásáról és az orosz dumping elleni védekezésről lesz szó

Bucuresti—Bukarest, szeptember 29. Madgerau kereskedelmi miniszter október 14-ére újabb agrárkonferenciát hívott össze Bukarestbe. Az értekezleten az eddigiek szerint tíz európai agrárország szakminiszterei vesznek részt.

A konferencia összehívása természetesen azoknak a tárgyalásoknak a következménye, amelyeket az agrárválságban érdekelt államok miniszterei folytattak Genfben a népszövetségi közgyűlés ideje alatt. Ezeknek a tárgyalásokon az a felfogás alakult ki, hogy a folyton nagyobb mérvet öltő mezőgazdasági válsággal szemben immár nem lehet tovább halogatni az agrárállamok együttes eljárását, amelyre vonatkozóan a varsói konferencia — mint emlékeztetés — nem hozott végleges határozatokat, csupán az alapelveket állapította meg.

A mezőgazdasági válság azóta nem-hogy enyhült volna, hanem éppen ellenkezően csak kimélyült, mert a tavalyi kampányból fennmaradt készletek és az új termékek értékesítését csak nehezebbé teszi az orosz dumping, amely egyaránt fenyegeti az összes agrárállamokat. Az orosz dumping gyorsabb tempót diktált a közép- és keleteurópai agrárállamok szervezkedésének, amely konkrét formát — mint emlékeztetés — legelőször a színajai kisanant konferencián öltött. Ezen az értekezleten Románia és Jugoszlávia megegyezést kötött egymással és ennek nyomán ült össze azután a varsói agrárkonferencia. Erre az értekezletre több ipari állam és maga a Népszövetség is megfigyelőt küldött. A varsói konferencia memorandumot dolgozott ki, amelyet a Népszövetség elé terjesztettek. Ennek a memorandumnak legfőbb pontja az a kívánság volt, hogy az európai fogyasztói államok preferenciális vámkedvezményben részesítsék az európai agrártermé-

keket a tengerentuli behozattal szemben.

Az október 14-ére összehívott konferencia programjáról és az ott tárgyalásra kerülő javaslatokról még nincsenek konkrét értesülések, de kétségtelen, hogy a varsói elvi megállapodások realizálásáról lesz szó és emellett megvitatásra kerül az orosz dumping is.

Párizsi jelentés szerint a Matin genfi tudósítója azt a kérdést intézte Flandin francia kereskedelmi miniszterhez, vajjon Franciaország hozzájárulhat-e a jelenlegi európai gazdasági válság megoldásához anélkül, hogy ezzel saját mezőgazdaságának és iparának kárt okozna. A kereskedelmi miniszter a következőképpen válaszolt:

— Helyénvaló és okos dolog, ha Franciaország megkísérli, hogy segítsen Közép- és Kelet-Európa népeinek abban, hogy jelenlegi nehéz helyzetükből kiké- rüljenek. A mi tervünk célja Nyugat-Európának lehetővé tenni, hogy saját mezőgazdasági termelésének károsítása nélkül felvegye a dunamenti államok kiviteli gabonáját és emellett biztosítsa az árak szilárdságát, mert ez hasznos valamennyi állam mezőgazdái számára és emeli Kelet-Európa vásárló erejét s ilyen módon egyidejűen kiszélesíti és élénkebbé tenné a felvevő piacot ipari termékeink számára, ami normális vérkeringést teremtene a gazdasági életben.

Egy-két nap múlva oldódik meg az osztrák kormányválság

A Landbund nem fogja támogatni Vaugoint — Seypel visszakergett Ausztriába — A szociáldemokraták felkészülnek a választásokra

Bécs, szeptember 29. A kormányválság megoldása és az új kormány megalakulása két-három nap múlva várható. Hir szerint a Heimwehr két tárcát kér Vaugointól, ha sikerülne többségi kormányt alakítania. A pártok ma is értekezletet tartottak. A Landbund kedden dönt végképpen magatartása felől. Kizártnak tartják, hogy Vaugoint támogassák.

A Wiener Sonn-und Montagszeitung szerint a kormányválság ügyében holnap történik döntés.

Hasonló információkat kapott a

Montagspost és a Montagsblatt is.

Renner dr. volt kancellár a szociáldemokraták gyűlésén kijelentette, hogy a pártnak fel kell készülnie az új választásokra. A szociáldemokraták — mondotta Renner — a nemzeti tanács legerősebb pártjának kell kikerülniök a választási küzdelemből.

Bécs, szeptember 29. Seypel volt kancellár ma délelőtt visszakergett Oslóból az osztrák fővárosba és felvette az érintkezést a keresztényszocialista vezetőkkel.

Személyi hírek

... megelégedésére
... szobárainkból
... ártalmi árainkból
... kban van az UJKELET
... ett megállapodás alap-
... víteni
... Operaház
... Színház
... Színház
... kelt áru jegyekkel. Te-
... ttre kérjük szoba és
... t két-három nappal
... k közölni.

ZALLODA

pest
... ályaudva: érkeret
... s kocsköltés.)

Ünnepek

3500 és szörme gal-
... atók, V. Janky, Pó.
... ázi árverés október
... ei 16. és 25. számok
... apján újítani nem
... óság.

üzistárugyár

... ÖZÖTT
... 6 alá (volt Kornis
... palota mellett).

... alat keres kereske-
... yvelésben perfect.
... árnok, vagy pénz-
... an és magyar nyel-
... dóban.

... rgalmu vas- fűszer
... léshez társ kereste-
... l. Bővebb informá-
... an.

... inden nagyságban
... emü épületmunkát
... Kifőzésre nagy fő-
... iler bádigos, Astó-

... gy világos butoro-
... leg három személy
... feljarrattal elsejére
... (Bartha Miklós u.)
... égén.

... azonnal kiadó. Ár-

... eszgyár bérbeadó,
... bi adatok dr. Ker-
... tudhatók meg Sft.
... eaune.

... ÜZLET LELKE:
... UJ KELETBEN

Hogyan látják az amerikai zsidó munkásvezérek az épülő Palesztinát

Az épülő Palesztina a zsidó és szociális álmok valóraváltása

Schiapiakow és Hamlin amerikai zsidó munkásvezérek nyilatkozatai a zsidó munkásdelegáció palesztinai impresszióiról

Jeruzsálem, szeptember 29. Közölte már az Uj Kelet, hogy a közelmúltban az amerikai zsidó munkásság egy küldöttsége látogatta meg Palesztinát, hogy megismerjék az ottani zsidó munkásság intézményeit és az épülő ország mai helyzetét. Ez a látogatás a palesztinai zsidó munkásság jövő sorsára nagy befolyással lehet, mert ez az első eset, hogy az amerikai zsidó munkásság közvetlen érintkezést keresett palesztinai munkástársaival. A delegáció elutazása előtt a Davar munkatársa kérdést intézett annak tagjaihoz, hogy milyen benyomásokat szereztek erejiszraeli látogatásuk alatt.

A palesztinai munkásság nagyszerű alkotásai

Shiapiakow választ azzal kezdte, hogy figyelembe kell venni azt a körülményt, hogy a delegáció Amerikából jött. Őket tehát állandóan az amerikai munkásokkal és azoknak viszonyával való összehasonlítás befolyásolta. Ennek figyelembevételével meg lehet állapítani, hogy a csekély anyagi eszközökkel nagyszerű alkotottak itt. Az erejiszraeli alkotások sokkal tökéletesebbek és sokoldalubbak, mint az amerikaiak és különösen kiemelendő az, hogy egy mozgalmat teremtettek. Bár a mi intézményeink jelentékenyebbek, azonban az öltetszerűség jellegét viselik magukon. Az itteni vállalkozások tervszerűek és felismerjük bennük a mindent átfogó mozgalom hatását. A munkások a Hisztadrutban szellemi, kulturális és fizikai életüknek központját látják, amely magában foglalja a kulturszakosztálytól kezdve a sportklubok, a cserkészmozgalom keresztül egész a betegsegélyező pénztárig minden intézményüket. Különösen figyelemreméltók a munkásszövetkezetek, amelyek révén kiküszöbölték azokat a magas közvetítő hasznokat, amelyek mindenütt a világon a munkásságot terhelik.

A zsidó munkás szolidaritása az arab munkással

Miután oly sokat hallottunk a zsidók és arabok közötti feszült viszonyról — mondja Shiapiakow — nagyon kellemesen lepett meg bennünket, hogy az országban ennek ép az ellenkezőjét tapasztaltuk. Amidőn a Holt tengert látogattunk meg, ahol zsidók és arabok együtt dolgoznak, többek között megkérdeztük a zsidó munkásokat, hogy adott esetben hajlandók volnának-e az arab munkások érdekében sztrájkba lépni. A válasz mindenütt igen volt. Ugyanezt hallottuk a Ruthenberg-műveknél is. Az volt az érzésem, hogy a zsidó munkások úgy néznek az arab munkásra, mint az eltévedt gyermekekre. Azonban a közművelődés fejlődésével remélhető, hogy a két nép között csakhamar az egész vonalon ki fog fejlődni a barátságos együttélés.

Nagyon biztató az is, hogy azoknál a kísérleteknél, amelyek az önkormányzat megvalósítása érdekében történtek, a munkásság mindenütt nagy szerepet játszik. Amíg az európai országokban mindenütt sok a véleménykülönbség és a viszálykodás a zsidók között, addig itt ezzel a jelenséggel alig találkozunk, mert a munkásokban, akik a nyilvános életben számos konkrét feladatot oldanak meg, erős felelősségérzet fejlődött ki.

A férfi és nő közötti viszony teljes tisztasága

Amerikan ellenfeleink erősen hangsúlyozták, hogy Palesztinában, különösen a kvucákon az erkölcs nagyon laza.

Ez a kérdés különösen érdekelt engem, mert Amerikában oly erős a szexuális kielés utáni vágy, hogy az emberek nem akarják elhinni, hogy Erec Jiszraeleben és kiváltképp a kommunukvucákban ez másképp volna. És tényleg el sem képzelhetjük a férfi és nő közötti viszonyt az ottani tisztaságát, amellyel itt találkoztunk. A munkával való kapcsolat itt olyan általános és különösen az országépítéssel szembeni felelősségérzet olyan erős és komoly, hogy a nemek közötti könnyelmű viszony nem is fejlődhet ki.

Nagyon meglepett bennünket az a körülmény is, hogy emberek, akik kapitalista országokban nevelkedtek, oly gyorsan tudtak alkalmazkodni a közösségi élethez és hogy mindenki a munka és a felépítés általános keretei között megtalálta a maga helyét. Egy csapásra elvetették azt a tradíciót, hogy minden asszonnynak, akár ért hozzá, akár nem, magának kell a háztartását ellátnia és gyermekeit felnevelnie. Itt a fordítottja ennek olyan természetes, minthogyha generációkon keresztül így lett volna. Egy oly országból jövőnk, ahol az ifjuság igyekszik a testi munkától szabadulni és ahol millió dolgozó fiatalembernek az az érzése, hogy munkára vannak itélve és ezért özőnlük az ifjuság a falvakból állandóan a városokba. Itt azonban ellenkezőleg, az ifjuságnak a munka iránti vágyával, mint valami természetes érzéssel találkozunk, amely már az iskolában kezdődik, ahol munka és játék egybefolyik és a gyermek még nem is tudja megállapítani, hogy hol végződik a játék és mikor kezdődik a munka. Mi, amerikaiak a munkának ezt a szeretetét meg sem tudjuk érteni, pedig ez a zsidó nép jövő egzisztenciájának és a szocialista mozgalomnak alapvető tényezője.

A zsidó és szocialista álm valóraváltása

Számomra, mint zsidóra és szocialistára, ez a palesztinai látogatás egy megnyilatkoztatás volt. Ebben a kicsiny országban, nehéz életfeltételek közepette, álmaim megvalósítását látom, amelyet népem és az egész világ jövőjéről álmodoztam. Ahelyett, hogy magunknak és a népeknek, amelyek között élünk egy örök problémája maradjunk, alkalmunk adatott a jelenlegi rendet megváltoztatni, az igazságosság alapján, diktatura és a kényszer keserű pirulája nélkül. Ezt az alkalmat elvbarátaink Erec Jiszraeleben megragadták és mindent megtesznek, amit egy nemzedék alatt megtehetnek és áldozhatnak. Nekünk, külföldieknek az a kötelességünk, hogy erősítsük őket, mert ezzel erősíthetjük reményeinket és kilátásainkat, mint zsidók és mint szocialisták.

A gondolkodók és szabadságharcosok új generációja

Hamlin, a delegáció másik tagja a következőképpen nyilatkozott:

Az amerikai cionisták erejiszraeli ismereteiket a szóbeli propagandából, a sajtóból és előadásokból merítették, amely források nem nyújthatnak tiszta képet arról, ami itt történt. Szükséges tehát, hogy mindenki, aki Palesztina iránt igazán érdeklődik, személyes tapasztalatokat szerezzen. Reám különösen az a nagy haladás gyakorolt mély benyomást, amelyet a mezőgazdaság terén láttam. Különös érzés fogott el, amikor saját szememmel láthattam, hogy kopár és terméketlen talajon nagyszerű telepek, kvucák és mosávk keletkeztek. Ezek között is a munkás-telepek fejlődése felette öröndetes. Az

új kulturák meghonosítása módját ad arra, hogy újabb tizezer és tizezer telepet hozzanak az országba. Mindenütt érezzük a sídó nép szellemét. A héber nyelv a mindennapi élet nyelve, amely éppugy él az itt született gyermek, mint a bevándorló idősebb generáció szájában. Külföldön azt hiszik, hogy itt nagy megerőltetésbe kerül héberül beszélni. Mi pedig azt láttuk, hogy ez a világ legtermészetesebb dolga. A nevelő és oktató intézetek, amelyeket a városokban és falvakban látunk, különösen a munkástelepeken, megerősítik bennünk azt a hitet, hogy itt egy olyan generáció nő fel, amely a gondolkodók és szabadságharcosok művét folytatva, minden körülmények között fel fogják az országot építeni. Amit itt láttunk, az a jövő munkástársadalmának embriója. Meggyőződöttünk róla, hogy Erec Jiszraele fejlődésének alappillére a munkásság, amely alkotó képességgel és odaadással új pozíciókat és új munkálmakat tudott teremteni és aki hisz a zsidó jövőben, annak nem szabad tétlenül állania, hanem ezen pionirokat munkájukban segítenie kell. Az amit itt a zsidó munkásság alkotott, felülmúl

Kellemetlen szájszag

viszátaszító. Csunya színi fogak eltorzítják a leghébb arcot. Mindkét szépséghibát azonnal és alaposan el lehet tüntetni a pompásan üdítő Chlorodont-fogpászta gyakran már egyszeri használatával. A fogak más egyszeri használat után gyönyörű elefántcsontszínbé ragyognak, különösen ha a tisztához külön erre a célra készített fogazatos sörtéjű Chlorodont-fogkefével használjuk. A fogak közé szorult rothadó ételmarmadékok, melyek a kellemetlen szájszagot okozzák, ezzel a fogkefével alaposan eltávolíthatók. Kísérlete meg egy tubus fogkrémmel. Chlorodont-fogpászta, fogkefe és -szájviz mindent kapható. Csak kék-fehér-zöld színi csomagolásban „Chlorodont” felirattal valódi.

mindent, amivel a zsidóság bárhol a világon bír.

Több föld, több munka és több bevándorlás: a fejlődés alapfeltételei

Azonban sok még a teendő. Nagy földterületek várnak megművelésre. A polgárság ezt a körülményt kihasználja és a narancsültvényekben igyekszik jövőjét Erec Jiszraelle összekapcsolni. De még ezen a téren is sok a lehetőség és egyik feladatunknak tekintjük, hogy ezekről a lehetőségekről Amerikában beszéljünk. Ezután reméljük az amerikai zsidóságot rávenni arra, hogy ne csak pénzzel, de emberanyagával is résztvegyen az ország felépítésében.

Láthattuk, hogy Palesztina zsidó lakossága és különösen a munkásság telve van önbizalommal és a jövő iránti reményekkel. Őket csak egy aggasztja, a zsidó nép magatartása, amely fontosabb, mint minden politikai zavaró momentum. A további fejlődésnek feltételei: több föld, több munka, több bevándorlás!

Milliomos, aki haragszik az orvosokra

Különös végrendelet

Párizs, szeptember 29. Az Eure és Vilainem kerületben a közelmúltban meghalt Jean Pinchon nevű dúsgazdag gyáros, aki hétmillió frank készpénzt és kiterjedt földbirtokot hagyott hátra. Végrendeletében a vagyon kezelésével szülővárosát bízta meg. Kikötötte, hogy a vagyon kamatait csak oly fiatal házaskapják, akik jól kifejezték, magas, tagbaszakadt termetűek, egészségesek.

— Az a céloim ezzel — jelentette ki végrendeletében, — hogy a következő nemzedék erős, egészséges, szép növésű, hatalmas szál emberekből álljon. Tudok arról, hogy egy hasonló célból és feltételek alatt hagyományozott örökség ellen az orvosok erősen kikeltek és azt állították, hogy az ilyen rendelkezéseknek semmi célja és haszna nincs. Vitatták, hogy az eredmény éppen az ellenke-

zője lesz. Az alapítványt végre is más célra fordították. Amennyiben tehát az orvosok most is gáncoskodni akarnának és megakadályozzák, hogy utolsó akaratom teljesüljön, akkor örökösömnek a Concourt-akadémiát jelölöm ki. Minden ingó és ingatlan vagyonom rá szálljon és kötelessége lesz a vagyon kamataiból minden évben pályadíjat kitűzni. A pályaművek versben, vagy prózában tárgyalják az orvosi tudomány téves állításait, felfogásait, a pályaművek tárgya csak az orvosok által elővetett mulasztások, ezek következménye lehet. Pályázhatnak oly művek is, amelyek ötletesen, szellemesen ismertetik azokat a tanokat, amelyeket az orvosi tudomány egy ideig mint dogmákat, mint megdönthetetleneket hirdetett és rövid idő múlva mint meg nem állókat megtagadott.

Alba hercegének vezetésével új progresszív kormány alakul Spanyolországban

A vidéki sztrájkok megszűntek

Madrid, szeptember 29. Az Uj Kelet több ízben hirt adott arról, hogy Spanyolország ismét kormányválság előtt áll. A választott Alba herceg külügyminiszter robbantotta ki, nem Arguelles pénzügyminiszter, ahogy a lapok írták. Érdekes mindenesetre, hogy Alba herceg azért akar kiválni, mert a klerikálisok lapja, a Debate napról-napra támadja a külügyminisztert. Azt írja róla, hogy úgy a belföldön, mint a külföldön szabadelvű eszméket hirdet. Nos, Alba hercege igazolni akarja az elterjedt híreket és szabadelvű barátaival egyetemben új kurzus létrejöttén dolgozik. Hendayében Alhucemas márkivolt miniszterelnök házában a spanyol progresszív kimagasló emberei: Romanones, Villanueva, Alhucemas és Alba hercege tanácskozást tartottak abból a célból, hogy megalkossák a baloldali monarchista frontot.

Alba hercege a reformistákat, akik a polgári radikálisoknak felelnek meg, be akarja vonni akciójába, úgy hogy a közeli napokban egy liberális koalíciós kormány kinevezése valószínűvé vált. A királynak ugyanis most Alba a leg-

meghittebb embere, aki miniszterelnökké való kinevezése esetén az új választásokat egy időre kitolná. Valószínűleg előbb a provinciális és községi választásokat ejtenék meg és csak aztán kerülne sor a parlament választásaira. Arra a hírre, hogy Berenguer kormányát rövidesen egy progresszív kormányzat váltja föl, számos helyen megszűntették a sztrájkokat. Lugóban és Santiago de Compostelában a sztrájk megszűnt. Az utóbbi helyen tegnap még a munkások összejöttek a rendőrökkel és az összejövetés során egy munkást megöltek és sokat megsebesítettek a rendőrök puskagolyóival.

Házasság céljából

megismerkednék izr. Dr. fogorvosnővel 33 éves izr. dentist, modernül felszerelt és jól bevezetett fogműtermem van Erdély (Románia) egyik forgalmas városában. Diszkrétó biztosítva. Teljes című levelet kérek „Baldogság és egzisztencia Rbt 1454” jellegre Rudolf Mosses S. A. Timisoara, I. Str. Mercy 2. alá.

Bukarestben

a közismert hosszú évek óta fennálló **Grossman**-féle kóser

étterem átköltözködött a **Str. Ilfov 4 szám** alá (Casa de depunere háta mögé, volt Restaurant Cluj) gyönyörű termeivel, kertjével rendelkező helyiségeibe Kéri régi nagyrebecsült vendégeinek továbbra is szíves látogatását.

10.000

Han
A m
reko

Cluj—Kolozsvár Uj Kelet tudósításának nevezetesen országba való látogatása király, akit a hazatérésénél utáni egy melegségevel lakossága. A vádiszt öltött és rányomta bélyegejére.

Már a korábbi rendőrök, örök helyezkedés, ahol az ura Ferdinand király né uca tíz óra vancsiak ezrei várták az ura, a jobb és balvak felvirágozások és a helykedtek el. A Fodon fenyőgalyvárta az érkezéirással: Eljen!

A főutvonalra leállították a rendőrök megengedték meg, tet. A Ferdinajhatatnak le a és frakkos urak és kisebbségi órákor levonulékora a Felekátorok állottak

Az állomásra folytak az előfogadtatására, rem perronjátad, a tisztikarvilági hatóságtek el, míg a mal összegyűléntatór kállotta

A kisebbségek A zsidóság kéEisler főrabbi zsef dr. vanna A város rész a vármegyei pre vannak azonban bilitásai és egy huzódva a díj Tíz óra után zik dr. Bianu szigurancák o aki a király szolgálatot is gan Simon re ben megteszi tészkezeseket. teljesen megt a helyet, ahov kell futni, esen

Negyedtizen állomásra M miniszter, ma megjön Pais Miklós hercegtákat halk zso Miklós herceg goscák egyen kezett szorit E todik hadtest van Valér er Manóilescuval tésbe. A váro szőnyegvet bor tizenegy órak non:

— Jön a ki Lassan, mé királyi vonat rágozott Paci rályi vendég mérnökei áll nyon. Hat va Az elsőből a Dimitrescu ha ban az uralko bal helyet. Az sievici táborr

Károly király jelenlétében 10.000 főnyi tömeg előtt bonyolították le a feleki motorbicikli- és autoversenyt

**Hans von Stuck lett az autóverseny győztese, fenomenális idő mellett
A motorbicikliversenyt Miklós herceg sofförje nyerte meg, ugyancsak
rekordidő alatt — Két kisebb baleset történt a verseny alatt de ember-
életben nem esett kár**

Cluj—Kolozsvar, szeptember 29. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Kolozsvar városának nevezetes napja volt hétfőn. Az országba való visszatérése óta első ízben látogatta meg a várost II. Károly király, akit a négyesztendő bolyongás és hazatéréseinek romantikus körülményei után egy emberibb népszerűség melegségével vesz körül az egész ország lakossága. A város már vasárnap zászló díszlőtt és hétfőn a királylátogatás rányomta bélyegét Kolozsvar egész külsejére.

Ünnepi díszben a város

Már a kora reggeli órákban diszsisakos rendőrök, lovasrendőrök és esendőrök helyezkedtek el végig az utvonalon, ahol az uralkodó utja elvezetett. A Ferdinánd király utja és a Mária királyné utca tíz óra tájban megteltek a kiváncsiak ezreivel, akik türelmetlenül várták az uralkodó érkezését. Az utvonalon jobb és baloldalán a környező falvak felvirágozott küldöttségei, cserkészek és a helyi iskolák ifjúsága helyezkedtek el. A Ferdinánd király uti hídon fénygolyókkal övezett díszkapu várta az érkező uralkodót, rajta a felirattal: Eljén II. Károly király!

A főutvonalon már kilenc órákor leállították a forgalmat és a tulbuzgó rendőrök még a gyalogjáróknak sem engedték meg, hogy átszeljék az uttestet. A Ferdinánd uton egymás után hajtattak le az állomáshoz cilindres és frakkos urak és a kolozsvari román és kisebbségi nőegyletek tagjai. Tíz órákor levonult a díszsereg is, ugyanakkor a Feleki tetőn megkezdődött a natorok állottak ünnepi díszben.

A fogadtatás

Az állomás perronján ezalatt lázasan folytak az előkészületek az uralkodó fogadtatására. Az eisőosztályu váróterem perronjától jobboldalra a díszsereg, a tisztikar, valamint az egyházi és világi hatóságok képviselői helyezkedtek el, míg a baloldalon a szép számmal összegyűlekedett képviselők és szenátorok állottak ünnepi díszben.

A kisebbségek is képviselve vannak. A zsidóság képviselőiben Glasner és Eisler főrabbi, valamint Fischer József dr. vannak jelen.

A város részéről Mihali polgármester, a vármegye részéről dr. Popa Adám vármegyei prefektus jelentek meg. Itt vannak azonban Kolozsvar összes notabilitásai és egy sarokban szerényen meg húzóva a diplomáciai kar képviselői. Tíz óra után néhány perccel megérkezett dr. Bianu Jenő, a rendőrségek és a sziguranek országos vezérigazgatója, aki a király személye körüli biztonsági szolgálatot is vezeti. Bianu Jenő Hatiegan Simon rendőrkezesrel egyetemben megteszi az ilyenkor szükséges intézkedéseket. A pályaudvart csaknem teljesen megtisztítják a vonatoktól és a helyet, ahová a királyi vonatnak be kell futni, esendőr karéj veszi körül.

Befut a királyi vonat

Negyedtizenegy órákor megérkezik az állomásra Manolescu közlekedésügyi miniszter, majd néhány perc múlva megjön Pais tengernagy kíséretében Miklós herceg is. Az eddigi hangos vitákat halk zsongás váltja fel egyszerre. Miklós herceg a repülőbiztonsági világoskéket egyenruhájával viseli. A herceg kezét szorít Hanzu tábornokkal, a hatodik hadtest parancsnokával, Moldovan Valér erdélyi miniszterrel, majd Manolescuvall kezd hosszabb beszélgetésbe. A váróterem előtt a perronon szőnyegvet borítanak le és pontosan fél-tizenegy órákor végigmorajlik a perronon:

— Jön a király!

Lassan, méltóságát teljesen gördülve a királyi vonat az állomásra. Két felvirágozott Pacific lokomotív hozza a királyi vendéget. A vasutigazgatóság mérnökei állnak őrt mindkét mozdonyon. Hat vagonból áll a királyi vonat. Az elsőből a királyi fiatal titkára, C. Dimitrescu hajol ki, a következő kocsiiban az uralkodó kísérő személyzete foglal helyet. Az utolsóelőtti vagonból Nasicic tábornok, udvari marsall ugrik

le. A szemek az utolsó kocsit felé irányulnak, amelynek ajtajában megjelenik II. Károly király. A katonazene rázendít a királyhimnuszra és az uralkodó frissen, könnyed léptekkel száll le kocsijából. Repülőbiztonsági uniformist visel: téher sapka, kékeszürke blúz és ugyanolyan színű nadrág. Szürke ing és fekete nyakkendő van rajta. A király külsejében alig változott, amióta, mint az ország trónörökösét látogattat el Kolozsvarra. Talán csak annyiban, hogy alakja teltebb és arca gondterheesebbnek látszik. Arcán jóakaratu, leereszkedő és szórakozott mosoly játszadozik, égszínké szemei minduntalan elrvedeztek a szorongó ünnepi sokaság fölött.

Mihali polgármester üdvözli a királyt

— Kolozsvar lakosságát kimondhatatlan örömmel tölti el, — mondotta Mihali polgármester — hogy oly hosszú várakozás után városunk körében üdvözölhetjük Felségedet s hogy lojalitásunknak, szeretetünknek s alattvalói hűségünknek kifejezést adhassunk. Nem csak a királyi látogatásnak örvendő Erdély, hanem az egész ország lakóinak szemei Felségedre szegeződnek ma, hosszú, boldog uralkodást és egészséget kíván Felségednek, hogy megoldhassa az ország napirenden lévő nagy problémáit s hogy betetőzze ezáltal dicső elődjét, Károly király és Ferdinánd király, Nagy-Románia megteremtőinek művét. Engedje meg Felséged, hogy ebből az alkalomból a szeretet és a hódolat szimbólumát, kenyeret és söt átnyujtsuk Felségednek.

Kenyér és só

Károly király elvett egy darabkát a felszeletelt kenyérből és azt megezte, majd Miklós hercegtől. Hanzu tábornoktól és szárnysegédeitől követve, szemlét tartott a díszsereg felett. Visszajövet megállt a helyi hatóságok képviselői előtt, akiket dr. Moldovan Valér

Nemzetközi autóverseny a feleki tetőn

Az uralkodó az állomástól a Mária királyné utcán keresztül egyenesen a Feleki tetőre hajtattott, ahol már javában folyt a motorbicikliverseny. Közvetlenül a zsidó temető fölött volt a verseny startpontja. Innen indították a versenyzőket, akiknek ötkilométeres, állandóan emelkedő és veszélyes kanyarulatokkal telt pályát kellett befutni a Feleki tetőn elhelyezett célpontig. A célpont felett két kis tribün építettek: egyet a felséges vendég, egyet pedig a meghívottak számára. A célpont előtt egy kis sátorban a célbírák buzgókodtak. Két telefonállomást szereltek fel erre az alkalomra, az egyik a központtal állott kapcsolatban és Hatiegan kvestor ezen keresztül osztogatta a Feleki tetőről a rendfenntartással kapcsolatos utasításait. A másik a célpont gyűrűjét kötötte össze a startterekkel és arra szolgált, hogy a zsűrit és a vendégeket a versenyzők indulásáról tájékoztassa. És mindezeket felül a biztonság kedvéért még egy távirókészülék is kopogott szakadatlanul a zsűri asztalán.

A motorbicikli-verseny eredményei

A délelőtti verseny minden incidens nélkül folyt le. A legjobb eredményt Stefan Bonulescu bukaresti versenyző, Miklós herceg tanítványa és sofförje érte el, aki három perc 17 másodperc alatt futotta be a távot, tehát 93 km-es átlagsebességgel rohant fel a veszélyes kanyargó, emelkedő pályán. Az egyes versenyzőket gépek cilindereinek beigodoképessége szerint különböző kategóriákba osztották.

Az egyes kategóriákban az eredmények a következőképpen alakultak:

250 kbm. Első Buzi Árpád Temesvár. 4 perc 09.45 mp.

350 kbm. Első Stefan Bonulescu. 3 perc 17 mp.

500 kbm. Első Sámuel Kares (Medgyes). 3 perc 44.17 mp.

600 kbm (kísérővel). Első Josef Wackernell (Bukarest). 4 perc 08 mp.

Elsőnek Hanzu tábornok ugrik az uralkodó elé és feszes vigyázz állásban, kemény, katonás szavakkal megteszi jelentését a VI. hadtestről. Az uralkodó ezután melegen kezét szorít ugyancsak tisztelgő öccsével, majd dr. Moldovan Valér tartományi igazgató tisztelgését fogadja. Végül Mihali polgármester járul az uralkodó elé. Mellette Dragoiu polgármesteri titkár szorong, kezében a kenyeret és söt tartalmazó tálcá. A katonazene szakadatlanul játsza a királyhimnusz és az uralkodó egészen a polgármesterhez hajol, hogy az üdvözlő beszédet, amelyet a polgármester korát meghazudtoló stentori hanggal igyekezett elmondani, meghallhassa.

tartományi igazgató mutatott be rendre az uralkodónak. Ivan görögkeleti püspökkel váltott néhány szót, majd kezétfogott sorba az egyházi és polgári hatóságok képviselőivel és — nyilván a rendezés hibájából — elmellőzve a parlamentet, a váróterembe ment, ahol a nőegyletek és a román leányiskolák tarka ruhákba öltözött delegációi várakoztak. A hölgyek beszédek helyett virágokkal kedveskedtek az uralkodónak, akinek szemmel láthatólag jobban esett a fogadtatásnak ez a formája.

Bevonulás a városba

Az állomás épülete előtti téren az uralkodó beült sötétbarnára lakkozott a királyi udvar jelét viselő kocsijába és a kormány mellett foglalt helyet, ezzel is kihangsúlyozva talán, hogy ez alkalommal nem hivatalosan, hanem mint a romániai sportélet patrónusa látogatott el Kolozsvarra. Öccse, Miklós herceg könnyed mozdulattal feltornászta magát az uralkodó mellé és megindult a menet az ünnepi díszbe öltözött Ferdinánd király uton végig, az uttest két oldalán felsorakozó kiváncsiak tizezreinek sorfala közepette.

ság kedvéért még egy távirókészülék is kopogott szakadatlanul a zsűri asztalán.

Az uralkodó, Miklós herceg és Manolescu közlekedésügyi miniszter társaságában helyet foglalt a számára fenntartott tribünön. A motorbicikliversenyt ezután tovább folytatták. Az egyenként induló versenyzők idejét a célszalaggal összeköttetésben álló óramű segítségével állapították meg. Ez az óra a startnál való elindulás pillanatában lépett működésbe és pontosan jelezte, hogy a versenyző mikor lépte át a beérkezésnél kifeszített célszalagot. A versenyzők egyenként futották be a versenytávot. A rendezés vonatottsága miatt a délelőtti motorbicikliverseny zökkenőkkel ment, miután az egyes versenyzők között meglehetősen hosszú idő telt el. Mindenesetre izgalmas látványt nyújtottak az egyes versenyzők, akiket csaknem az egész utvonalon végig követni lehetett a tetőről.

ennek a versenyszámnak az érdekességét Hans Turmus brassói versenyző szereplése adta meg, akinek motorbiciklijén kísérőjeként felesége foglalt helyet. A fiatal szőke asszony szakértők megállapítása szerint igen hősiiesen és főleg szakemberül viselte magát. Pélegyre járt az idő, midőn az uralkodó annak az óhajának adott kifejezést, hogy állítsák le a versenyt, mert távozni akar. Közölték vele, hogy már csak egy versenyző van hátra. Az uralkodó engedélyt adott a verseny befejezésére, azután Miklós herceggel együtt a vasutállomásra hajtattott és az ebédet kocsijában költötte el.

Délután került sor a verseny cluja, a tulajdonképpeni autóverseny lebonyolítására. A verseny megkezdése hivatalosan két órára volt kitűzve, de már a délelőtti órákban valóságos népvándorlás indult meg a Feleki tetőre. Autókon,

ISKOLAI

Tankönyvek, füzetek, írószerek, táskák legolcsóbban

kaphatók Király János könyvkereskedésében Cluj, Főter 15. Plébánia épület

autobuszokon, kocsikon és gyalog, mintegy tízezer ember zárandokolt fel a verseny színhelyére. A starttól a célpontig haladó utvonalon jobbról és balról kiváncsiak bémész serege szegélyezte. Legnagyobb részét az érdeklődőknek talán nem is az autóverseny, hanem inkább a királyi vendégek látása csábította fel a Feleki tetőre, hiszen a nézők legnagyobb része az egész versenyből alig láthatott egyebet, mint egy-egy időnként szédületes gyorsasággal elshano autót. A Feleki tetőn rendezett erópróba tulajdonképpen utolsó etapja volt annak a versenynek, amelyet az autósport hívei számára „Európa hegyi-versenybajnoka” címéért Európa különböző államaiban lebonyolítottak. Tíz ilyen versenyt rendeztek összesen ebben az évben Csehszlovákiában, Olaszországban, Angliában, Svájcban, Németországban, Franciaországban, Lengyelországban, Ausztriában és Magyarországon, végül pedig ma délután a Feleki tetőn. A verseny szabályai szerint a tíz start közül az egyes versenyzőknek legalább ötben részt kellett vennie, ugyanolyan márkájú géppel ahhoz, hogy a bajnoki címet elnyerhesse. Az első helyezettőt, a második helyezettőt meg s a harmadik helyezettőt három pontot kapott az egyes versenyeken. Két csoportba osztották a versenyzőket: tura és sportversenyzőkre. Az eddigi versenyeken az európai autóversenyzők nagy krekje, Hans Stuk von Willies 24 pontot szerzett, a második helyezett, Morgen előtt és így ebben a kategóriában akkor is győzött volna, ha történetesen nem is vesz részt a ma délutáni erópróban. A szimpatikus osztrák versenyző azonban a Feleki tető bajnoki címét is meg akarta magának szerezni és ő volt természetesen a ma délutáni verseny favoritja.

Nagy várakozás előzte meg azonban Miklós herceg szereplését is, aki az autóvezetés terén nemzetközileg elismert érdemeket szerzett magának. Beavatott körökben azt suttogták, hogy a herceg két új Alfa Romeo kocsijának „bedolgozása” nem sikerült teljes mértékben és emiatt a herceg mérsékelt auspiciumokkal indult a versenyre Hans von Stuckkal szemben, aki már a tréningben is nagyszerű eredményeket ért el.

Délután fél három órákor érkezett ki az uralkodó a Feleki tetőre és közvetlenül ezután kezdetét vette a verseny. Elsőnek a budapesti Hartmann László száguldott fel piros Bugatti-kocsijával a tetőre majd egymást követték rövid időközök mellett a kocsik. Hatalmas várakozás előzte meg Miklós herceg szereplését. A herceg nagyszerű startot vett fehér Alfa Romeojával, a második kanyarulatnál azonban motorhiba miatt fékeznie kellett. A herceg visszafordult és másodszor is megfutotta a pályát 3 perc 17 másodperces idő mellett, 45 másodperccel javítva meg Ghica herceg 4 perc 2 másodperces eddigi rekordját. Lichtenstein herceg Bugatti kocsiján jobb időt ért el Miklós hercegnél, míg a következő versenyzők egyre gyengébb idő mellett futották be az ötkilométeres távot. Atzél báró Fiat kocsijával motorhiba miatt ugyancsak kényszerült visszafordulni és eközben kocsija a hid kövének nekivágódott, majd megfordult és az árokba fordult, a versenyzőnek azonban esodálatosképpen semmi baja nem történt.

Utolsónak startolt Austro-Daimlerével Hans von Stuck. Szemmel is alig lehetett követni a haláltmgvető bátorsággal és főlénnyel rutinnal hajtó osztrák versenyzőt, aki irtózatos sebességgel végigrepülte a távot és a finisnél lendületes végszprintot kivágva 2 perc 42 másodperces rekordidő alatt ért célhoz. Stuck 120 kilométeres sebességgel futotta meg az utat az emelkedő pályán és teljesítménye így valóban páratlan. Az uralkodó melegen gratulált a versenyzőnek, aki nagy fölényrel győzött a versenyen. Második Lichtenstein herceg lett, a harmadik helyre pedig Hartmann László került.

Az uralkodó a verseny befejezése után a Gratz-üzletben tett látogatást, majd résztvett az Automobil-klub által a versenyzők tiszteletére rendezett banketten és 11 órákor visszautazott Bukarestbe.

Byrd és expedíciója ötvenhét fokos hidegben élték át déli sarki utjukat

Byrd volt az első, aki tényleg elérte a déli sarkot

Berlin, szeptember 29. Byrd admirális délsarki utazása a legnagyobb ilyenmű teljesítmények egyike volt. A délsark berepüléséről most adta ki C. *Baschin* tanár, az expedíció egyik résztvevője, részletes jelentését a washingtoni National Geographic Society megbízásából, amelyből a következőket adjuk:

„Byrd admirális az elmúlt hetekben érkezett vissza délsarki útjáról, amelyet 1928. és 1930. évek között abszolult. Expedíciója fényesen meg volt szervezve és kitűnően fel volt szerelve. Két hajója volt, három repülőgépe és hatvan résztvevője.

Az expedíció kemény telet élt át. Olyan hideg volt a délsarkon, hogy nem tudtunk felvételeket készíteni. Még zseblámpáink is csődöt mondtak. Mindnyájan kénytelenek voltunk föld alatti jégbarlangokban lakni, mert itt csak 28 fokos volt a hideg, míg odakint 57 fokot mutatott zéró alatt a hőmérő.

Utolsó állomásunk Little America Camp volt. Innen már nem mehettünk hajón, hanem hétszáz kilométert dél felé repülnünk kellett. Amikor leszálltunk, azon törtük a fejünket, hogyan jussunk el az Amundsen által felfedezett Maud királyné-hegységre. Szerencsére ezt is elértük, innen azután igyekeztünk a föld legtávolabbi déli pontjára eljutni, amely utolsó állomásunktól négyezer és néhány száz kilométerre volt. Ha Byrd szívóssága és akaraterje nem lendítette volna az expedíciót a továbbiakra, egészen bizonyos, hogy nem mentünk volna olyan messzire, annál kevésbé, mert az expedíció egyik repülőgépét a vihar teljesen tönkretette.

1929 november 28-án Byrd barátjával, Bernt-Balchen pilótával, Harold June távirással és Asley kapitánnyal felszállt a teljesen fémből konstruált Elody-Bennet nevű kétfedelűre. A gépbe beraktározták a száz font súlyú fotografáló gépet is, amit Asley kapitánynak kellett volna kezelnie. A fotografiákat főleg azért kellett elkészíteni, hogy azok alapján topográfiai térképet csinálhassunk a délsarkról. Byrd annyira elővigyázatos volt, hogy nemcsak élelmiszerről gondoskodott kielégítő módon, hanem arról is, hogy minden magaságnak megfelelő motorokat építsenek a repülőgépekbe. A 225 lóerejű motorok azonban nem bizonyultak jónak, úgy, hogy a Ford-motorokat kicseréltük másféle motorral, amelynek teljesítőképessége 525 lóerő volt.

A levegőből nézve, délsarki vidék csodálatos panorámát nyújt. Hatalmas ormok emelkednek az ég felé, jég és örökös hóval borított sziklaóriások, amelyekre ha a nap rátűz, olyanok, mintha hatalmas lángokban égnének. Sokáig kerestünk megfelelő helyet a leszállásra, míg végül egy gleccseren sikerült minden veszély nélkül megállapodnunk. Itt azonban baj volt, mert nehéz gépünk folyton lefelé ereszkedett a sikos talajon. Kénytelenek voltunk tehát élelmiszerekkelt zsákjainkat eldobni.

Am csak órákig tudtunk megmaradni ezen a helyen, szél kerekedett, amely teljességgel lehetetlenné tette számunkra, hogy ott tanyát üssünk. Száznegyven kilométeres gyorsasággal iramodtunk még jobban délre, ahol a nyári hónapokban 23 fokos hideg volt. Leszálltunk és konstatáltuk, hogy a jég felülete állandóan változik. Teljesen sikos területek felelőre lódtak órák alatt hatalmas jégtömbökkel, amiket a tengeráramlat kergetett ide. Majd egészen kék színű jégdombok váltották fel ezeket, később hódnak borították el a sikot. Egyik éj-

szaka a nap állásból műszerek segítségével meg tudtuk állapítani, hogy már csak 80 kilométerre vagyunk a délsarktól. Byrd boldogan magához vette az amerikai lobogót, snyt kötött lábára és tizedmagával elindult a nagy utra. Nekünk meghagyta, hogy állandóan ügyeljünk, nehogy a jégtömbök és a hódara ellepje a gépeket. Egyebet sem tettünk, minthogy ásóval védekeztünk az elemekkel szemben.

Amikor Byrd visszajött, közölte, hogy a délsarkon a temperatura erősen csökkent, mindössze 26 fok volt. Másodizben már repülőgépen ment a délsarkra, amelyet nagy körzetben be repült. Visszarepülése alkalmával felkereste azt a közbeeső állomást, amit mi magunk létesítettünk és 900 liter gázolint vet fel gépébe. Minthogy célunkat elértük, Byrd november 29-én kiadta az utasítást, hogy szedjük össze holmijainkat és azon az uton, amelyen jöttünk, induljunk vissza. Tizenöt óra 51 pernyi repülés után végül ismét leszálltunk Little America Campban, ahol nyomban hozzáfogtunk jegyzeteink rendezéséhez. Megállapítottuk, hogy Byrd négyszázezer négyzetkilométer teljesen ismeretlen terepet repült be és meg tudta állapítani, hogy az ugynevezett Carmen-

föld, amelyről Amundsen azt írta, hogy 1911-ben a délsark keleti részén létezik, csak a nagy utazó fantáziájában volt meg. Valószínű, hogy Amundsen a délsark hatalmas hegyeinek egy részét látta, a hegynék azt a szakaszt, amelyről a nagy viharok leszedték a havat. Megdöntött azonfelül számos egyéb, a délsarkkal összefüggő hipotézist.

A minisztertanács jóváhagyta az állatexport szindikátusok felállítását

Erdélyben Szatmáron, Nagyváradon és Temesváron állítanak fel szindikátust — Október 9-én megalakul a szindikátusok szövetsége

Bucuresti—Bukarest, szeptember 29. (Az Uj Kelet tudósítójától). A minisztertanács legutóbbi ülésén jóváhagyta az állatexport szindikátusok felállítását. A minisztertanácsi jóváhagyás értelmében állatexport szindikátusok létesülnek: Nagyváradon, Temesváron, Szatmáron, Vasluiban és Csernovicban.

A földművelésügyi minisztérium október hó 9-re ülésre hívta össze a fentemlített városokban létesült állatexport szindikátusok vezetőit. Ezen az értekezleten a szindikátusok vezetői a földművelésügyi miniszter égisze alatt meg fogják alakítani az állatexport szindikátusok szövetségét.

Hitler együttdolgozik a kommunistákkal

Október másodikára közösen készítik elő Berlinben a forgalmi sztrájkot

Anglia felé Hitler — antibolsevista

Berlin, szeptember 29. Politikai körökben nagy feltűnést kelt az a hír, hogy a német nemzeti szocialisták és a német kommunisták Berlinben október 2-án közösen akarnak forgalmi sztrájkot rendezni. A Vorwärts részleteket közöl a nemzeti szocialisták egyik gyűléséről, amelyen kommunisták is résztvettek, valamint a kommunisták egyik gyűléséről, amelyen számos nemzeti szocialista volt jelen. Az első ilyen gyűlést szeptember 22-én tartották meg. A gyűlés nemzeti szocialista szónokai a közlekedési tisztviselők és alkalmazottak tömegsztrájkja

mellett foglalt állást és követelte, hogy október 2-án valamennyi közlekedő autót és villamoskocsit fel kell tartóztatni, azokat össze kell rombolni, a közlekedési személyzetet és a kocsi-ban ülő utasokat el kell verni.

A jelenlevő kommunistákat felszólította, hogy a Hitler-párttal egyetemben vegyenek részt ezen sztrájk megszervezésében. A jelenlevő kommunisták ezt kiáltották:

— Rendben van. Együtt fogunk dolgozni!

Ezután Schwenk kommunista tartománygyűlési képviselő beszélt, aki

Az őszi- és télidivat LEGZEBB ANYAGAI

exclusiv választékban MEGÉRKEZTEK!!!

A legújabb szövésű original angol és francia anyagok kabátokra, kosztümökre és ruhákra az összes divatszínekben. — Sima és mintás angol bársonyok kabátokra, ruhákra és pongyolákra — Szó id anyagok. Szolid árak

GRÜNWALD ÉS STEINER

Női divat, nőnlegességék áruháza — Cluj, Piata Unirii 12

Aspirin felülmúlhatatlan.

Csak ezen eredeti csomagolás a „Bayer kereszttel” és a zöld-fehér-piros szalaggal garantálja az

Aspirin-

tabletták valóságát.

BAYER

megelégedésének adott kifejezést afőlt, hogy a belini forgalmi társaságok személyzete végre akcióra lép. Arra a kérdésre, hogy a kommunisták együtt fognak-e dolgozni Hitler embereivel. Schwenk ezt válaszolta: Hiszen éppen ezért vagyunk itt!

Ugyanazon a napon a kommunisták is gyűlést tartottak, amelyen nemzeti szocialista szókokok is felszólltak. Tegnap este hasonló gyűléseket tartottak. A kommunisták hajlandóknak nyilatkoztak, hogy semleges helyen tárgyaljanak a nemzeti szocialistákkal a forgalmi társaságok sztrájkjáról.

London, szeptember 29. A Daily Mail mai számában közli Hitler üzenetét Angliához, amelyben többek között mondja: „Ha Európa elhatározza, hogy Németországot életfogytiglan a versaillesi fegyhezban tartja, akkor számolnia kell azzal a veszéllyel, hogy Európa közepén egy elkeseredett nemzet éljen. Hogy ezt mit jelentene, azt minden gyermek eltalálhatja: a bolsevizmust.”

Hitler a továbbiak során ezeket mondja: „Miért szervezzek fölkelést, amikor pártom 107 tagja bekerült a birodalmi gyűlésbe és számolok azzal, hogy a jövő birodalmi gyűlésben kétszer annyi mandátumot kapok. Annak a németországi pártnak a megerősödése, amely garancia a bolsevizmus ellen, nemcsak Németország, hanem valamennyi nemzet érdeke. Anglia még ütközhet nehéz akadályokba és eljőhet az idő, amikor a német barátság nem lesz számára értéktelen.”

Berlin, szeptember 29. Weddingben, Berlin kommunista lakosságu külvárosában tegnap súlyos rendezavarásokra került a sor. A rendőrök feltartóztaták a kommunisták tüntető felvonulását, mire a tüntetők azonnal fenyegetően kezdtek viselkedni, megtámadták a rendőröket és kövekkel dobálták meg őket. Ugyanakkor a szomszédos házak ablakából fazekakkal és más tárgyakkal bombázták a rendőröket. A rendőrök kénytelenek voltak gumibotjaikat használni és így is csak hosszabb harc után sikerült szétzavarni a kommunista tüntetőket.

— Enyhe időjárás várható. Budapestről jelentik: A meteorológiai intézet időjárásprognózisa szerint változóan felhős és enyhe időjárás várható esőhajlammal. A hőmérséklet Budapesten ma délben 20 fok Celsius.

Kiirtotta öttagu családját egy örült. Stockholmól jelentik: Egy finnországi kis városban, Karstulában borzalmas tragédia játszódott le. Éjjel 3 órakor tűz ütött ki egy házban. Amikor a tüzet eloltották, a romok alatt megtalálták egy pincérnek, a feleségének és öt kisgyermekének megszenesedett holttestét. Megállapították, hogy a pincér örültségi rohamában kiirtotta családját és azután felgyújtotta a házat.

Bratianu hogy mién

Br ha és

Duca, Arg part veze

Bucuresti— (Az Uj Kele karestben élő kívül szenác Bratianu Gy rális párt el olyan leleplez ujságíró előtt a megszokott tein és alkalm uj irányt szakai életének.

Bratianu G jelentette, ho két példányba letét. Az egy birtokában va Bratianu Vin rendeletnek foglalkozik a vel és a 24 o Jonel halála adott utódján irányt a libera

„Nekem — i tianu Jonel — Bratianu Jo lett követne ban számoln idők uj köv aki az én ut kell a tulzó s

— Bratianu vább az ifju I teljesítette aty nek szövege ke akarom végreh vánságait. Töb tianu Vintilat, ságra atyám v két, ó azonban megtagadta. Ez rális pártot.

Nem sokkal az tottam, nálam szemrehányást atyám politikai

Már zésről ról b

Mar

Bucuresti—Ba Heteken keresz jósolták a buka kormány a legro centrációs korm lyét. Ezek a jösl tak valóra és a végül is arra sz egymásutánban végül is arra sz politikai lapokat mányválságot be sékeltebb hangok

A mai bukares nak kormányvál megállapítják, h zete megszilárdu elsimult, különös és Mihalache köz jesen helyreállott és a földművel többi napokban t együtt látni, le, hogy a nem eljes a harmónia

A fővárosi sajtó válság helyett

Bratianu Vintila elmondja, hogy miért alakított új pártot

Bratianu Jonel végrendeletileg meghagyta, hogy utódja szakítson a sovén és antiszemita politikával

Bratianu Vintila nem hajlandó teljesíteni a végrendeletet és nyilvánosságra sem akarja hozni a kezei közé került végrendelet szövegét és ezért Bratianu György akarja teljesíteni atyja végakarátát

Duca, Argetoianu és Bratianu György átvesszik a liberális párt vezetését

Bucuresti—Bukarest, szeptember 29. (Az Új Kelet tudósítójától.) Egy Bukarestben élő kisebbségi újságíró rendkívül szenzációs beszélgetést folytatott Bratianu Györggyel, a disszidens liberális párt elnökével. Bratianu György olyan leleplezéseket tett az interjúelőtti újságíró előtt, amelyek messze túlnőnek a megszokott politikai szenzációk keretein és alkalmasak arra, hogy egészen új irányt szabjanak Románia belpolitikai életének.

Bratianu György az interjú során kijelentette, hogy atyja, Bratianu Jonel két példányban készítette el végrendeletét. Az egyik végrendelet az özvegy birtokában van, a másik példány pedig Bratianu Vintila kezei között. E végrendeletnek egy 24 oldalas függeléke foglalkozik a politikai utódlás kérdésével és a 24 oldalon keresztül Bratianu Jonel halála előtt pontos programot adott utódjának arra, hogyan szabjon irányt a liberális párt programjának.

„Nekem — írta végrendeletében Bratianu Jonel — halálomig atyámnak, Bratianu Jonnak a politikáját kellett követnem. Az utódomnak azonban számolni kell a megváltozott idők új követelményeivel. Annak, aki az én utódom lesz, szakítania kell a tulzó sovén és antiszemita politikával.“

— Bratianu Vintila — mondotta tovább az ifjú Bratianu György — nem teljesítette atyám végakarátát, amelynek szövege kezei között van. Ezért én akarom végrehajtani apám utolsó kívánságait. Többször felszólítottam Bratianu Vintilát, hogy hozza nyilvánosságra atyám végrendeletének függelékét, ő azonban ezt a kérésemet mindig megtagadta. Ezért alakítottam új liberális pártot.

Nemsokkal azután, hogy zászlót bontottam, nálam járt Argetoianu, aki szemrehányást tett nekem azért, hogy atyám politikai programját elárultam.

amikor szembefordultam a régi liberális párttal, illetőleg Bratianu Vintilával. En azonban felvilágosítottam őt arról, hogy nem én voltam az, aki Bratianu Jonel programját cserben hagytam.

Eddig tart Bratianu György nyilatkozata, amelynek óriási hordereje ebben a pillanatban még fel sem mérhető. Ez a nyilatkozat egészen más színben tünteti fel Bratianu György konfliktusát Bratianu Vintilával és új megvilágításba helyezi mindazt, ami a két liberális párt illetőleg annak vezetési között történt.

Ehhez a nyilatkozathoz kapcsolódik szorosban az az információ, amely szerint a régi liberális párt alvezérei között döntő jelentőségű mozgalom indult volna meg. Argetoianu ugyanis közölte Ducával, hogy Bratianu Vintila kezei között van Bratianu Jonel politikai végakarata, amelyet a liberális párt elnöke nem respektál és vonakodik azt nyilvánosságra hozni és még csak legközelebbi politikai barátaival sem hajlandó azt közölni. Duca és Argetoianu azon az állásponton vannak, hogy

Bratianu Jonel végakarátának még Bratianu Vintila ellenére is feltétlenül érvényt kell szerezni és olyan új programot kell kreálni a liberális párt részére, amely Bratianu Jonel végakarátának szellemében egyszer és mindenkorra szakít a tulzó sovíniszta politikával és az antiszemita veletlanságokat.

Hir szerint Duca és Argetoianu elhatározták, hogy amennyiben Bratianu Vintila nem hajlandó Bratianu Jonel végrendeletét respektálni, úgy a jövő év elején Bratianu Györggyel együtt átvesszik a liberális párt vezetését és ez a hármas bizottság fogja vezetni a liberális pártot mindaddig, amíg a kongresszus meg nem választja a párt új elnökét, aki a fent ismertetett végrendelet szellemében fogja inaugurrálni a liberális párt új programját.

Már csak kormányátszervezésről és nem kormányválságról beszélnek Bukarestben

Maniu és Mihalache között teljes az összhang

Bucuresti—Bukarest, szeptember 29. Heteken keresztül hasábos cikkekben jósolták a bukaresti lapok, hogy a kormány a legrövidebb időn belül koncentrációs kormánynak adja át a helyét. Ezek a jóslatok azonban nem váltak valóra és a királyi bizalom sűrű egymásutánban megnyilvánult jelei végül is arra szorították a független politikai lapokat, hogy a közeli kormányválságot bejósoló cikkekben mérsékelt hangokat üssenek le.

A mai bukaresti lapok már nem írnak kormányválságról. Egyöntetűen megállapítják, hogy a kormány helyzete megszilárdult, a politikai krízis elsimult, különösen azért, mert Maniu és Mihalache között az egyetértés teljesen helyreállott. A miniszterelnököt és a földművelésügyi minisztert az utóbbi napokban rendkívül sűrűn látták együtt látni, ami mind annak a jele, hogy a nemzeti parasztpártban teljes a harmónia.

A fővárosi sajtó szerint kormányválság helyett legfeljebb kormány-

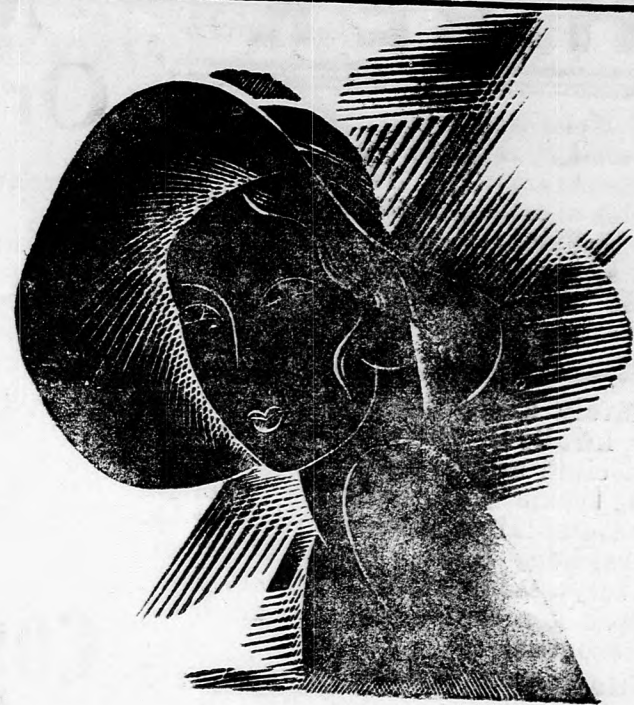
átszervezésre lehet számítani, amire éppen ezért lesz szükség, hogy a párt kohézirja megszilárduljon.

Az Epoca, Grigore Filipescu lapja, azt állítja, hogy Maniu a pártban felmerült nehézségek miatt nem fogja külföldön eltölteni szabadságát és arról tud, hogy Maniu Mironescu-kormányának adja át helyét, amelyet azonban újra Maniu-kormány fog követni.

A német minisztertanács folytatta a szanálási program meg tárgyalását

Berlin, szeptember 29. Ma a birodalmi minisztertanács tovább folytatta a szanálási program meg tárgyalását. Résztvett ezuttal is a minisztertanácsban Luther dr., a német birodalmi bank elnöke és Hoeppe Aschow porosz pénzügyminiszter is.

A lapok szerint a birodalmi kormány kedden ad ki a minisztertanács munkásságáról hivatalos tájékoztatót.

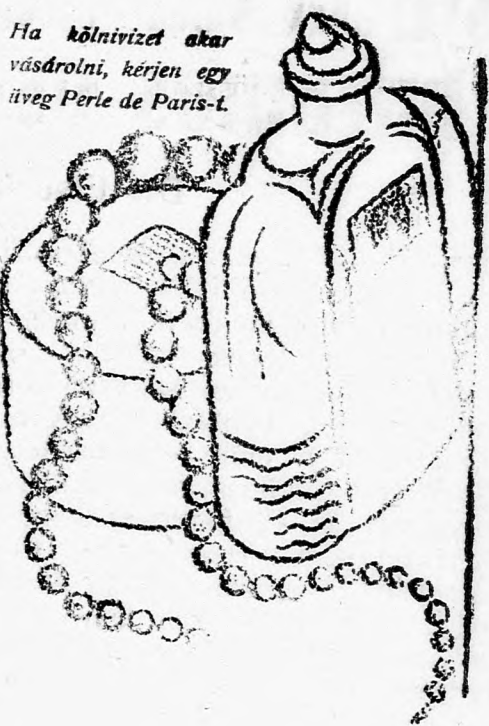

Erős — tiszta — finoman illatosítva, a Perle de Paris a diszkrét holgy számára készült

A kölnivíz a toalett leglényesebb része. Frissítő — biztos ellenszere az izzadásnak — hozzásegíti a hölgyeket, hogy elérjék azt az üde frissiséget, amely a női bájnák legfőbb tényezője.

A kölnivíz a nő legféltettebb kincsére, — bőrére hat. Épen ezért a gondos nő csakis a legjobbat vásárolja, azt a kölni vizet, amelyet híres gyárosok a legtisztább alkatrészekből készítenek. A Lady gyártmányok sikere ezen az elven alapszik.

Perle de Paris a legtisztább tömény alkoholból készül és garantáltan frissé, bárszonyossá teszi a bőrt. Édes, elragadó illata van, amelyet nagyrabecsülnek a hölgyek, akik diszkrét fellépésükkel hatnak.

Ha kölnivíz akar vásárolni, kerjén egy üveg Perle de Paris-t.

Eau de Cologne Perle de Paris

distillée par

Lady

Perle de Paris-Rouge et Noir-Jockey Club-Corso

Egy autótaxi halálra gázolta Izrael Aladár kolozsvári cipésmestert

Három súlyos autókatasztrófa történt a feleki autóverseny előestéjén

A szombati két gázolás után, vasárnap újra három súlyos karambol történt, amelyek közül az egyik halálos kimenetelű volt

Cluj—Kolozsvár, szeptember 29. Az idei kolozsvári autóverseny szerencsétlen auspiciumok között indult meg. A szombati két súlyos kimenetelű katasztrófa után vasárnap három új karambol történt, amelyek közül az egyik halálos kimenetelű volt.

A vasárnap katasztrófrónikájára délelőtt 11 óra után kezdődik. Ignat kapitány vezeti saját autóját, amelyen, mint az autóverseny egyik rendezője, dr. Pordea és Maior Dumitrescu rendezők kíséretében ugynevezett ellenőrző köruton van. A Tordai ut egyik szakaszán uthengerelő gép áll, mely a kapitányt kitérésre kényszeríti. A kapitány gyors tempóban az uttest baloldalára tér ki, de ebben a pillanatban szembetalálkozik egy gyorsan felfelé futó motorbiciklivel, amelyet Gianoni Károly temesvári versenyző vezet. A katasztrófa elháríthatatlanul bekövetkezett: a két rohanó jármű egymásba szaladt, a motorbicikli széles ívben repült le az uttestről. Gianoni Károly eszméletlenül került el, súlyos esonttörésekkel a kórházba szállították.

Alig egy félóra múltán újabb szerencsétlenségről kapnak hírt a mentők. Egy Korom nevű kolozsvári soffőr gépevel teljes sebességgel nekiszaladt

egy szekérnek, a lovat elütötte, ő maga súlyosabb sérüléseket szenvedett.

Déli egy óraker ujjab szerencsétlen ség. Ugyancsak nem versenyző, hanem egy kolozsvári taxisoffőr gépevel a Metropol kávéház előtt hátrafelé halad, hogy megforduljon az uttesten, amikor elütött egy Izrael Aladár nevű 50 éves cipésmestert. Olyan szerencsétlenül esett a szegény ember az ucca kövezetére, hogy koponyaalapi törést szenvedett és szörnyethalt.

A köztisztvisletben álló kolozsvári cipésmester családja iránt város-szerte óriási részvét nyilvánul meg.

— November 1-ig meghosszabbították az 5 és 20 lejes papírpénzek beváltási határidejét. Bukarestből jelentik: A Banca Nationala közzétette, hogy az öt és husz lejes papírpénzek beváltásának határidejét november hó 1-ig meghosszabbították.

Ha szolid és megbízható helyről akarja LIBAZSIR szükségletét beszerezni, írjon vagy kerjén árajánlatot
KLEIN orth. kóser
szir és baromficsarnokból Oradea, Saguna 6.
Alapítva 1913
Szállítás postán és vasuton saját bődőben.

Kérje Ön HENOL vagy HENNE ROYALE legjobb hajfestőszert

HIREK

Az Uj Kelet az egyetemes erdélyi és bánági zsidóság napilapja.
Főszerkesztő: Dr. Marton Ernő
Felelős szerkesztő: Janbor Ferenc
Bukaresti szerkesztőség:
Hátszegi Ernő, Hotel Imperial
Cikkjeink utánnomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg

— **Károly király tanácskozásai Boris Bolgár királlyal.** Bukarestből jelentik: A Zora című szótiai bolgár lap ma ideérkezett száma közli, hogy Boris bolgár király romániai útja során alkalmat talált arra, hogy Károly királlyal beszélgetést folytasson. A két uralkodó megbeszélései igen fontos politikai kérdések körül torogtak.

— **Elfoglalta hivatalát az új magyar népjóléti miniszter.** Budapestről jelentik: Ernszt Sándor népjóléti és munkaügyi miniszter ma délelőtt 11 órakor átvette hivatalát. A miniszter a papneveldei lakásáról ment át a miniszteriumba, melynek kapujában Hankó Ele mér dr., az elnöki osztály vezetője fogadta és felkérte a minisztert a miniszteri dolgozószobába. Ezután Ernszt miniszter fogadta Drehr Imre dr. államtitkár, aki hosszabban jelentett új miniszterterének.

— **KOMMUNISTA RÖPIRATOKAT FOGLALTAK LE SALGÓTARJÁNBAN.** Budapestről jelentik: Salgótarjánban a hatóságok kommunista igazgató röpiratokat foglaltak le, amelyek általános munkabeszüntetésre és éhségfelvonulásra buzdították a munkásságot. Nyolc letartóztatás történt. Az őrizetbe vettek azzal gyanúsítják, hogy a kommunista röpcédulákat a bányavidéken ők terjesztették.

— **Elődöntőkig jutottak az országos teniszbajnokságok.** Bukaresti tudósítók jelentik: A teniszbajnokságok küzdelmei néhány számban az elődöntőkig jutottak. A legutóbbi érdekesebb eredmények a következők: Cantacuzino—Pouliiff 6:3, 1:6, 7:5. Botez—Luppu 6:2, 8:6. Cantacuzino—Bunea 3:6, 6:2, 5:7, 6:2, 6:3. Botez—Réti 6:2, 6:1, 6:1. Női egyes. Gulescu—Fülöpne 2:6, 6:1, 6:1. Zizovits Lenke—Gulescu 5:7, 6:0, 6:1. Férfi páros. Metianu dr., Farkas—Luppu, Roman 6:4, 6:2.

— **Csalás miatt tartóztattak le egy lengyel ellenzéki politikust.** Varsóból jelentik: Hivatalos közlés szerint Korfianty lengyel polgári ellenzéki vezér letartóztatása nem politikai büncselekmény miatt következett be. Korfianty egy pénzintézet feljelentésére kellett őrizetbe venni, mert alapos volt a gyanu, hogy a féljentesben terhére rótt csalásokat nyilvánlag elkövette. Kihallgatása most van folyamatban.

— **NANCY KÖZELÉBEN LEVEGŐBE RÖPITETTÉK EGY MUNICIÓRAKTÁRT.** Párizsból jelentik: Nancy közelében egy municióraktár amelyben 27 ezer gránát volt, a levegőbe repült. Az explózió előtt a katonai őrség a municióraktár környékén gyanu alakokat látott mozogni, akik felszólításukra nem állottak meg, úgy, hogy az őrk fegyverüket is használták. Bizonyosra veszik, hogy az explóziót bűnös kezek idézték elő.

— **Földrengés Argentínában.** Newyorkból jelentik: Argentínát öt nap óta földrengések nyugtalanítják. Az utolsó huszonegy órában a földrengés rendkívül heves volt és több városban és telepen károkat okozott. Öt nap alatt eddig 36 földrengést jegyeztek föl.

— **Konstantinápolyba indul az orosz feketetengeri flotta.** Londonból jelentik: A Daily Herald jelenti Moszkvából, hogy az orosz feketetengeri flotta egy cirkálója és két torpedónaszádja a napokban Konstantinápolyban és a Földközi tengeren, Athénben és Messinában teendő látogatásra indul.

— **Adakozzunk a Tóra előtt a zsidó kórház javára.** A Zsidó Kórházegyesület figyelmébe ajánlja a hittestvéreknek, hogy a szeptember 6-i kórházi szombat alkalmából nem mindenkinek volt módjában a Tóra elé járulni és zsidó kötelességét a kórház iránti adakozás formájában leróni. Ezeknek Jom Kippurkor és a sátoros ünnepek alkalmával sokszor módjuk lesz ezt a mulasztást pótolni és ezzel is hozzájárulni ahhoz, hogy a zsidó kórház most megkezdett építkezése révén minél több szegény beteg jusson gyógyuláshoz.

Memorandumban közli a kormánnyal az Országos Zsidó Tanács a zsidóság követeléseit

Bucuresti—Bukarest, szeptember 29. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Az Országos Zsidó Tanács végrehajtó bizottsága vasárnap délelőtt ülést tartott Bukarestben, amelyen a bizottság tagjai igen nagy számban jelentek meg. Résztvettek a gyűlésen az összes zsidó parlamenterek is. A gyűlésen mindenekelőtt megvitatták az ország zsidóságának helyzetét és megbeszéltek a teendőket a még mindig változatlan hévvel folyó antiszemita agitáció ellen. Elhatározták, hogy

az Országos Zsidó Tanács még a parlamenti szesszió megnyitása előtt részletes memorandumot nyújt át Maniu miniszterelnöknek, amelyben precíz fogják azokat a követeléseket, amelyek teljesítését az Országos Zsidó Tanács még az őszi ülészek folyamán kívánja. A memorandum mindenekelőtt az állampolgársági ügy sürgős rendezését, valamint egy csomó iskolásélelem orvoslását kívánja. Követeli a zsidó ta-

nitóképző felállítását, valamint határozottabb és hathatósabb intézkedéseket az antiszemita kilengésekkel szemben. A memorandum le fogja szögezni az Országos Zsidó Tanács álláspontját a kétszülő kisebbségi törvénnyel kapcsolatban, követelvén, hogy abban a zsidó kisebbség speciális érdekei megfelelő figyelemben részesüljenek. A végrehajtó bizottság végül az Országos Zsidó Tanács szervezeti ügyeivel foglalkozott.

Costachescu Maniu közbelépésére mégis a párhuzamos osztály felállítását engedélyezte

Dr. Fischer Tivadar képviselő eredményes intervenciója

Bucuresti—Bukarest, szeptember 29. (Az Uj Kelet tudósítójától.) A kolozsvári állami középiskolából kimaradt zsidó leány növendékek ügye a mai napon döntő és egyben kedvező fordulathoz érkezett. Több ízben megemlékeztünk arról a mély elkeseredettségről, amelyet a kolozsvári zsidó szülőkből váltott ki Costachescu közoktatásügyi miniszter merev magatartása, amellyel megakadályozta a kolozsvári Principesa Ileana leánygimnáziumban felállítandó párhuzamos osztály létesítését. Emiatt körülbelül 50 kolozsvári zsidó leány maradt volna az idén iskola nélkül.

Ebben az ügyben — mint jelentettük — a múlt héten dr. Fischer Tivadar országgyűlési képviselő eljárta Costachescu miniszternél, valamint Maniu miniszterelnöknel, aki a maga részéről jogosnak és méltányosnak találta a zsidó szülők kívánságát és ígéretet tett arra, hogy támogatni fogja a párhuzamos osztály felállításának tervét. Ezen intervenció ered-

ményeképpen Borza államtitkár lejött Kolozsvárra és megállapította, hogy a párhuzamos osztály felállítása csakugyan indokolt és szükséges. Az államtitkár kedvező referátuma ellenére is azonban Costachescu mereven ragaszkodott eddigi álláspontjához, amely szerint nem engedélyezi újabb osztályok felállítását, mert ezáltal kívánja lépíteni az intellektuális túlprodukción. Costachescu miniszter ugyanis a leépítést a zsidóknál akarja megkezdeni.

A közoktatásügyi miniszter elutasító magatartása óriási lehangoltságot váltott ki az érdekeltek szülők között. Dr. Fischer Tivadar képviselő erre újból leutazott Bukarestbe s a mai nap folyamán előbb Borza államtitkárrel tárgyalt, majd újból felkereste Maniu miniszterelnököt, aki előtt súlyos kritikával illette Costachescu magatartását és követelte, hogy a kormány haladéktalanul intézkedjék a párhuzamos osztály felállításának en-

gedélyezése ügyében.

A miniszterelnök Fischer Tivadar fellépésének hatása alatt nyomban érintkezésbe lépett Costachescuval, akit felszólított, hogy magasabb kormányzati érdekből haladéktalanul adja meg az engedélyt a párhuzamos osztály felállítására. Costachescu ezen intervenció hatása alatt kénytelen volt beadni a derekát s közölte a miniszterelnökkel, hogy az engedélyt még a mai nap folyamán kiadja. Valószínű, hogy az engedély még ma, vagy holnap megérkezik Kolozsvárra. Reméljük, hogy ezzel véget ér a kolozsvári zsidó szülők keserves kálváriájára.

A közoktatásügyi miniszter újabb döntésének híre ma a késő esti órákban érkezett meg Kolozsvárra, ahol a szülők körében óriási örömet váltott ki. A hálás szülők küldöttségileg fogják felkeresni dr. Fischer Tivadart, hogy fáradságot nem kímélő eredményes intervenciójért köszönetüket fejezzék ki.

— **Véres verekedés Luxemburgban fasiszták és antifasiszták között.** Párizsból jelentik: Luxemburgból jelentik, hogy fasiszta olaszok és antifasiszták között a belgiumi Arlonnál keletre luzemburgi területen véres verekedés játszódott le. A csendőrség közbeavatkozott s letartóztatta a verekedőket. Több súlyos sebesültet kórházba kellett szállítani. A verekedők ellen az eljárás megindult.

— **Gyomor és bélzavaroknál, étvágytalanságnál, szorulásnál, felfúvódásnál, gyomorégésnél, felbőgésnél, szédülésnél, homlokfájásnál, hányingernél, 1-2 pohár természetes Ferenc József keserűvizet alaposan tisztítja az emésztő utakat. Kórházi jelentésekben olvassuk, hogy a Ferenc József vizet még a fekvő betegek is nagyon szívesen isszák és általánosan dicsérik. A Ferenc József keserűvizet kapható gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben.**

— **Kommunisták által elhelyezett aknára futott egy japán torpedó.** Londonból jelentik: A British United Pressnek jelentik Sanghából, hogy a Jancsekiang folyón a japán flotta egyik torpedója kommunisták által elhelyezett aknára futott, felrobbant és elsüllyedt. Személyzetéből hat matrózt kimentettek, köztük kettőnek állapota súlyos. A japán flottilaparancsnok azonnali jelentést küldött szikratáviró útján Tokióba és megbeszélést kezdett a többi hatalmak hadihajóinak parancsnokaival. Valószínűnek tartják, hogy Japán represszáliát léptet életbe és több új hadihajót vonultat fel a Jancsekiangon a kommunisták elleni védelemre.

— **Romboló vihar Nyugat-Franciaországban.** Párizsból jelentik: A nyugat-franciaországi partvidéken ismét borzalmas vihar tombol, amely nagy károkat okozt az emberéletben, valamint anyagokban. A viharban eddig negyvenhat halászt vesztette életét, azokonkívül tíz vitorlásról és személyzetükről nincsen hír. Nagy az aggodalom afelötti föltevésben, hogy a vitorlások személyzetükkel egyetemben elpusztultak.

— **Az erdélyi Palesztinahivatal közleménye.** Az Erdélyi Központi Palesztinahivatal közli az érdekeltekkel, hogy a legközelebbi Fabre Line hajó október hó 9-én indul Konstancából Jaffába.

— **Beleesett a 30 méteres kutba.** Nyitarról jelentik: A Zobor-hegyen épülő, mintegy harminc méteres mélységű kutba elővigyázatlanul folytán beleesett Hulinek András munkás. Kezét, lábát törte. Állapota válságos.

Az „UNICUM“

őnborotváló pengék és borotvák jobbak Kaphatók mindenütt

— **Ujtátrafüreden több, mint negyven üdülő munkás betegedett meg hastífuszban.** Pozsonyból jelenti: Ujtátrafüreden a szlovenszkói beteggyógyozópénztárak villákat béreltek s itt helyezik el a beteg és üdülésre szoruló munkásokat. Néhány nappal ezelőtt az üdülő munkások közül több, mint negyvenen betegedtek meg hastífuszban, akik közül ketten meg is haltak. A megbetegedett munkásokat Löcsére szállították a közpórházba. Ugyanakkor a környéken lévő szanatóriumokban is fordultak elő tifuszmebetegedések. A hatóságok szigorú zár alá helyezték Ujtátrafüredet.

— **A csehszlovák szociáldemokraták kongresszusán állást foglaltak a prágai németellenes tüntetések ellen.** Prágából jelentik: A csehszlovák szociáldemokraták kongresszusa megkezdődött. A kongresszus állást foglaltak a prágai németellenes tüntetésekkel szemben.

FIZETÉSKEPTELEN LETT EGY MAROSVÁSÁRHELYI TEXTILKERESKEDŐ. Szilágyi Lajos marosvásárhelyi posztókereskedő közölte hitelezőivel, hogy fizetési kötelezettségeinek nem tud többé eleget tenni. A kereskedő passzívái 2 millió 300 ezer lejt tesznek ki. Hitelezőinek 18 hónap alatt fizetendő 60 százalékos kvótát ajánlott fel.

Több, mint ötszáz ukrán terrorista tartóztattak le Lengyelországban.

Varsó, szeptember 29. A dellengyelországi ukrán terrorista letartóztatottak száma meghaladja az ötszázat. Przemyslben a hatóságok házkutatásokat tartottak ukrán egyesületeknél és magánosoknál s újabb letartóztatásokat fogantatosítottak. Több ukrán iskolában is házkutatás volt.

RENDBEN ZAJLOTT LE A SPANYOL REPUBLIKÁNUS PÁRTOK NAGYGYÜLESE

Madrid, szeptember 29. A republikánusok mai nagygyűlésére a rendőrség nagyarányú biztonsági intézkedéseket fogantatosított. A gyűlés rendben folyt le Beavatkozásra nem volt szükség. Felvontak az összes republikánus pártok, kivéve a szociáldemokratákat, akik a nagygyűlésen nem vettek részt.

„Seibt“ rádió

modell 1930—1931

Világláger!!

Kérje a vételkötelezettség nélküli bemutatását a képviselőtől!

Kun Mátyás Fia
CLUJ, Calea Victoriei 2.

a gabon
Az inté

Newyork, s
gabonatörszde
a határidőülz
vezettek. A c
mara a Boar
egy határozat
désig nem en
nyok rövid h
sainak lebony
Ez az inté
eladási meg
nye. A szovj
tes, az utóbb
lió bushel bu

Nov
halad

Megállapít

Bucuresti—
(Az Uj Kelet
minisztérium
tóber elsejéte
nyes gabonas
Ebben a évne
a következők:
Gabonaszesz
ként, borszesz
ként, cukka, t
bor 13.— lej

A fenti ara
gyasztási ille
nak, hogy ez
mitani a bors
zalékos többli
gyümölcspálin
és a bor után
ad valorem t
szesz után.

A beté
inká
Fokozo

Bucuresti—
(Az Uj Kelet
ügyminisztéri
ságu közzgaz
készítenek elő
lenül az uj

Ne

okto
1-től

Elsőrend
nak, hogy
nél, hogy
bőlhessék
rendkívü
nél száll
igazolván
a szabály
retariatul
meserülő
fón 306-
lító rész

KÖZGAZDASÁG

Jelentékenyen korlátozzák a gabonahatáridőüzletet a csikágói tőzsdén

Az intézkedés a szovjet tömeges eladási megbízásával áll összefüggésben

Newyork, szeptember 29. A csikágói gabonátőzsdén lejátszódott események a határidőüzlet lényeges korlátozására vezettek. A csikágói kereskedelmi kamara a Board of Trade péntek este úgy határozott, hogy további intézkedésig nem engedélyezi külföldi kormánynak rövid határidőre szóló megbízásainak lebonyolítását.

Ez az intézkedés a szovjetkormány eladási megbízásainak a következménye. A szovjet részéről, mint ismeretes, az utóbbi napokban hét és fél millió bushel búzát dobtak piacra, rövid

határidőre szóló eladási megbízások formájában. A csikágói Board of Trade már napok óta tárgyal Hyde földművelésügyi miniszterrel a gabonátőzsdé szanalásáról, eddig azonban még teljes a bizonytalanság, hogy milyen módon próbálják majd alátámasztani a gabonáárakat.

A pénteki tőzsdén jegyzett árakra huszonöt év óta nem volt példa. A legérdekesebb, hogy Hyde földművelésügyi miniszter maga is beismeri, hogy ennek az óriási áresésnek alig van valami köze az orosz dumpinghoz.

November 1-ig kaptak újabb haladékokat a szeszgyárak adótarozásaik rendezésére

Megállapították a gabona- és gyümölcsipárlatok hivatalos árát a következő évnegyedre

Bucuresti—Bukarest, szeptember 29. (Az Uj Kelet tudósítójától.) A pénzügyminisztérium megállapította az 1930. október elsejétől december végéig érvényes gabonaszesz- és szeszital-árakat. Ebben az évnegyedben a hivatalos árak a következők:

Gabonaszesz 2.40 lej deciliter fokontként, borszesz 13.— lej deciliter fokontként, cukor, törkölypálinka, borseprő és bor 13.— lej deciliter fokontként.

A fenti árakban nincsen benne a fogyasztási illeték és csak arra szolgálnak, hogy ezek alapján lehessen kiszámítani a borszesz után fizetendő 5 százalékos többletilletéket, a cukor és a gyümölcsipárlatok a törköly, borseprő és a bor után, valamint a 20 százalékos ad valorem többletilletéket a gabonaszesz után.

Ezzel egyidejűleg a pénzügyminisztérium körrendeletet adott ki, amelyben

felszólítja a pénzügyigazgatóságokat, hogy terjesszenek fel pontos kimutatást mindazokról a hátralékokról, amelyekkel a szeszgyárak akár az elmúlt évekre, akár a folyó évre tartoznak a kincstárnak és október elsejéig nem lettek kifizetve.

A kimutatást részletes jelentéssel együtt legkésőbb október 2-án kell elküldeni, hogy 5-ére minden körülmények között a minisztériumnál legyen. Amíg ezeket az adatokat összegyűjtik, hogy a szeszgyárak tartozásainak törlesztési módjait szabályozni lehessen, a minisztérium az eddigi fizetési haladékokat, amely október elsején lejárna, egyelőre november elsejéig meghosszabbítja.

A betétek védelmét fogja fokozni leginkább a készülő új banktörvény

Fokozottabb felelősség alá kerülnek az igazgatósági és felügyelőbizottsági tagok

Bucuresti—Bukarest, szeptember 29. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Az igazságügyminisztériumban több nagypontosságú közgazdasági törvényjavaslatot készítenek elő, amelyek közül kétségtelenül az új banktörvénynek lesznek a

legjelentősebb kihatásai az ország üzleti és mindennapi életére. A törvény előmunkálatai már előrehaladott stádiumban vannak és a javaslat minden jel szerint

az első törvények között lesz, ame-

A női testápolás elmaradhatatlan kelléke

a LYSOFORM

ERŐTELJES fertőtlenítőszer — de emellett teljesen ártalmatlan még a legkényesebb organikus szövetekkel szemben is. A Lysoform az ideális készítmény a női toalet számára. Folyadék; kis mennyiség vízben feloldva a mindennapi használatra szükséges oldatot adja. Töményebb állapotban erőteljes, nem izgató, antiszeptikus; minden csírárt biztosan megöl.

Számos zavaró kellemetlen organikus női bajnak az a téves hit a forrása, hogy szappan és víz elegendőek a mindennapi „intim toalett”-hez. A Lysoform használatával a legbiztosabb elkerüli minden ilyen eredetű zavarnak.

A Lysoform az ismert fertőtlenítőszer-k legerősebbje és legbiztosabbja. Minden otthonban elmaradhatatlanul szükséges.

Lysoform

lyeket a parlament őszi ülészekében meg fognak szavazni.

A javaslatához szükséges anyagot a nyári szünet alatt gyűjtötték össze és a törvényeskeresztési bizottság ennek alapján azonnal hozzá is kezdett a javaslat kidolgozásához.

Kiszivárgott hírek szerint az új banktörvénynek nem lesz kihangsúlyozottan fiskális jellege és pénzügyi szempontból sem lesz túlságosan szigorú. Legfőképpen a betétesek érdekeinek védelmére fog megfelelő intézkedéseket tartalmazni, minthogy

az egész javaslat megalakítására tulajdonképpen a kezdeményező im-

pulzust azok a súlyos veszteségek adták, amelyek a betéteseket érték a csődbe került pénzintézeteknél.

Ezenkívül elő fogja irni a törvény az igazgatósági és felügyelőbizottsági tagok fokozottabb felelősségét is.

Mihelyt a javaslat elkészül, megküldik a különböző bankáregyesületeknek hozzászólás végett

és csak a beérkező szakvélemények meghallgatása után fogja megkapni végleges formáját. Ha a javaslatot a parlament megszavazza, azonnal életbe léptetik és csak később fogják a banktörvényt beilleszteni az összefoglaló kereskedelmi kodexbe.

SPORT

Botrányral kezdődött a kolozsvári bajnoki szezon

Németország legyőzte a magyar válogatott csapatot

Cluj—Kolozsvár, szeptember 29. A kolozsvári futballbajnokság a Románia—Haggibbor mérkőzéssel a zsidó csapat súlyos vereségével végződött, amelyért azonban nem annyira a Haggibbor tartalékos csapatát, mint amennyire inkább az általános sportviszonyokat s főleg azt a szellemet kell a vádlottak padjára ültetni, amely néha-néha kísértetként még mindig visszatér a régi időkől. A Haggibbor még az elmúlt esztendőben elfogultsági kifogást emelt egy Siara nevezetű bíró ellen, akit kétségei sem tulságosan kvalifikálnak keményebb bajnoki mérkőzések levezetésére. Szinte magától értetődő ezek után, hogy a bíró-bizottság pontosan Siarat szemelte ki a Haggibbor—Románia mérkőzésre és ezt a delegációt a Haggibbor vezetőségének minden tiltakozása ellenére is fenntartotta.

A Haggibbor természetesen ezuttal sem csalódott Siarában, aki a Románia egyes játékosainak hallatlan durvaságával szemben bámulatos engedékenységet tanúsított és általában a szabálytalanságok megfigyelését illetően in-

kább a Haggibborral szemben bizonyult elbüvölően figyelmesnek. A lelkiileg teljesen meghendikepelt Haggibbor játékosai részint sérüléseik, részint pedig egyéb okok miatt elhagyták a pályát s a mérkőzést végül is négy játékosal fejezte be a Haggibbor. A Románia nemcsak fizikailag, hanem technikailag is jobb volt és a győzelmet, ha jóval kisebb arányban is, de megérdemelte. Szepi, Costin, Istvánffy I. és II., valamint Chifor voltak a góllövők, a Haggibborban Havas, Szilágyi, Selig és Márk elégitettek ki.

KMSC—KAC 1:0 (1:0). A mérkőzés előtt Szatmáryt, Chifort és Cipcigant ünnepelték, akik háromszázszor játszottak ezuttal egyesületükben. A KMSC már a második percben biztosította magának a győzelmet Kronstedter révén. Ciurel kiválóan bíraskodott.

KÜLFÖLDI EREDMÉNYEK

Drezda, Németország—Magyarország 5:3 (0:3). Takács és Turai góljai révén a magyar csapat három góllal vezet az első félidőben, helycsere után azonban a németek lábrakapnak és súlyos vereséget mérnek az elbizakodott magyar csapatra.

Szürke eredmények a román atlétikai bajnokságokon. Bukarestből jelentik: A két napig tartó országos atlétikai versenyt meglehetősen gyenge eredményeket hoztak. Kiemelkedik Csegezi (Brassó) 16 mp. eredménye a 110 m-es gátfutásban és Fritz (Arad) 13.57 m. súlydobással.

Nemzetközi bőripari és cipőkiállítás!

október 1-től 31-ig

Bucuresti Parcul Carol az összes pavillonok A kiállítás alkalmával tartják meg a timárok és cipészek világkongresszusát okt 5—8-án

Elsőrendű érdekük az ezekhez a fontos iparágakhoz tartozó iparosoknak, hogy résztvegyenek ennél a jelentős román közgazdasági esemény-nél, hogy új piacokat teremthessenek a termelők részére és kiküszöbölhessék a munkások közötti munkanélküliséget. A látogatók viszont rendkívül előnyös bevásárlási forrásokat találnak. A kiállítók a CFR-nél szállítási kedvezményben részesülnek és a látogatók is az utazási igazolványok alapján utazási kedvezményt kapnak. A kedvezmények a szabályzatban vannak megállapítva. Comisariatul Guvernului si Secretariatul general al Ministerului Industriei si Comertului serviciul meserilor, Str. Petre Poni 2 (szemben az északi pályaudvarral). Telefón 306-21. Kereskedelmi információs propaganda, reklám és a kiállítók részére helyeket bérbeadó iroda Calea Victoriei 16, Pasagiul Villacros. Telefón 328-74

ibet
dió

1930—1931
lágér!!

telezetség nélküli
a képviselőtől

atyás Fia
ea Victoriei 2.

A kolozsvári Magyar Színház

október elsején zárja le az idei szezon bérletkötéseit. Het hónap alatt 40 bérleti előadás

23 %-kal leszállított helyárak

Elsőrendő együttes! Szenzációs műsor! Ülhelyek bérletben előadásoként 24 lejtől felfelé. A legdrágább hely premierbérletben 108 lej

Ünnepi megnyitó előadás

október 4-én szombaton este fél 9-ko. — Szinre ker. 1:

Az ember tragédiája

Földényi László és a drámai együttes bemutatkozása

Színház—Mozi

Szombat este a Magyar Színház megnyitása

Több, mint négy esztendeje nem láttuk a kolozsvári színpadon „Az ember tragédiáját”, azt a grandiózus darabot, amely ebben az évben a külföldi színpadok közül a bécsi, prágai és bukaresti hódította meg a magyar géniusz számára. Ünneplés megnyitó előadásul valóban nem választhatott volna alkalmasabb darabot a színház igazgatósága. „Az ember tragédiája”-ban a páratlan színpadi mozgalmasság egyesül az igazi művészi értékkel. Nincs egy unalmas pillanata s mennél többször látjuk, annál mélyebb kincseket fedezünk fel benne s annál magasabb horizontok nyílnak számunkra.

A megnyitó előadás, amelyben a színház egész személyzete fellép, kiváló alkalom lesz arra, hogy Földényi Lászlót, az új drámai hőst, Adam nehéz szerepében megismerjük. A megnyitó előadást rendez helyárral, „A” bérletben tartják meg. A megnyitó előadás jegyeit a színház pénztára szerdától árusítja.

A kolozsvári színház új tagjainak bemutatkozása. Szombat este nyitja meg kapuit a Magyar Színház „Az ember tragédiája” előadásával, ekkor mutatkozik be Földényi László, a színház új drámai hőse. Kedden este pedig, a világhíres „Viktória” előadásán Nádor Jenőt, az operette együttes új bonvivánját fogjuk megismerni.

FORRO PÁL

Forró Pál, a budapesti Színházi Élet olvasótáborának kedvence írója, egy napra lerándul Kolozsvárra és csütörtökön este fél 11 órakor tartja meg egyetlen Konferansz estjét a Magyar Színházban, olesó nyári helyárral.

A MAGYAR SZÍNHÁZ HETI MŰSORA:

Az előadások október hónapban este 9 órakor kezdődnek. Csütörtök éjjel fél 11 órakor Forró Pál konferansz estje. Olesó nyári helyárak. Sorozatszám: 5.)

Szombaton, október 4-én este 9 órakor ünnepi megnyitó előadás: „Az ember tragédiája. (Uj betanulással, új szereposztással, új rendezéssel, Földényi László szerződött tag bemutatkozása. Poór Lili vendégfellépésével. Rendes helyárak. Napi bérlet 1. sz. A. Sorozatszám: 5.)

Vasárnap délután fél 3 órakor: „Huzd rá cigány”. (Operett, mérsékelt helyárakkal. Kondor Ibolya, Kaszab Anna, Betegh Bébi, Tompa, Ihász, Réthely fellépésével.)

Vasárnap délután fél 6 órakor mozielőadás 10 és 20 lejes helyárral.

Vasárnap este 9 órakor: Az ember tragédiája. (Napi bérlet 1. sz. B. Sorozatszám 8.)

Hétfőn este 9 órakor: A fruska. (Uj donság. Napi bérlet 2. sz. A — Sorozatszám: 10.)

Kedden este 9 órakor: Viktória. (Operette újdonság. Nádor Jenő szerződött tag bemutatkozása. Kondor Ibolya, Betegh Bébi, Tompa Béla, Ihász Aladár, Réthely Ödön, Komár Julis fellépésével. Napi bérlet 2. sz. B — Sorozatszám: 11.)

Szerdán este 9 órakor: Viktória. (Napi bérlet 3. sz. A — Sorozatszám: 12.)

Dal a boldogságról

A Magyar Színház mozijának most futó műsora, a „Dal a boldogságról”, egy a vasárnap bemutatóján, mint tegnapi, hétfői előadásain, amelyeket hihetetlenül nagy közönség nézett végig, páratlanul nagy sikert aratott. A „Dal a boldogságról” meg is érdemelte ezt a nagy sikert, mert oly tökéletes filmalkotás ez, egy a cselekményt, mint a csodásan szép zenekíséretet illetőleg, amilyen még kevés került Kolozsváron bemutatásra.

Egy szerelmi történetnek elbájolóan kedves megelevenítése ez a film, melynek minden egyes jelenetét gyönyörrel élvezi a néző. A film fotográfiai, rendezése, kiállítás és zenekísérete a legtekintélyesebb amit csak el lehet képzelni, amit bizonyít a tegnapi, második napi előadásoknak a vasárnapit is túlszárnyaló nagy látogatottsága. A „Dal a boldogságról” már csak ma, kedden és holnap, szerdán kerül vetítésre 3, 5, 7 és este 9 órakor. Helyárak valamennyi előadás alkalmával: 20 és 10 lej.

A MAGYAR SZÍNHÁZ MOZI-MŰSORA

Kedden 3, 5, 7 és este 9 órakor: „Dal a boldogságról”. Szerdán 3, 5, 7 és este 9 órakor: „Dal a boldogságról”.

A Román Opera műsora

Szerdán, október 1-én: Alarcosbál. Pénteken, október 3-án: Szevillai borbély.

Vasárnap, október 5-én délután: Mártha.

Hétfőn, október 6-án: Szünet.

Szerdán, október 8-án: Tosca.

Pénteken, október 10-én: Sámson és Delila.

Vasárnap, október 12-én este: Zsidónő

Szerdán, október 15-én: Parasztszövetésület és Gianni Schicchi.

Pénteken, október 17-én: Bolygó hollandi.

Vasárnap, október 19-én: Szókratész a szerájából.

RADIO MŰSOR

Idő: Középeurópai

KEDD, SZEPTEMBER 30.

Bukarest. 12: Gramofón. — 12.30: Hírek, időjárás, gramofón. 17: Zenekar. 18.30: Felolvasás, 18.45: Hírek, időjárás. 19: Gramofón. 19.40: Rádiógyetem. 20: Rádiózenekar. 20.30: Felolvasás. 20.45: Rosca, az Opera basszistájának hangv.

Budapest. 9.15: Gramofónhangverseny.

9.30: Hírek.

12: Déli harangszó az Egyetemi templomból, időjárásjelentés.

12.05: Rádió házikvartettje.

12.25: Hírek.

1: Pontos időjárás, időjárásjelentés.

2.30: Hírek.

3.30: Tündérvásár mesedélutánja.

4.45: A Magyar Cserkészszövetség előadása.

7: A Rádió Élet felőrája.

7.25: Az Operaház előadásának ismertetése.

7.30: Seherezade c. balett közv.

Utána: A csavargó és királyleány.

Majd: Pontos időjárás, időjárásjelentés, hírek és cigányzene.

Bécs. 20.05: Smetana: Dalibor című operája.

Berlin. 20.35: Hangjáték.

Hamburg. 20: Hangv. Mendelssohn Fingál-barlang, a IV. szimfóniából részlet, Szentivánéji álomból részlet, Schubert: D-dur hegedű- és zenekari versenye. Schumann: Dálnok átka.

Lipce. 21.40: Hangv. bögőre és zongorára.

Stuttgart. 21.45: Zongorajáték. —

Bach: Angol szvit, Chopin: Ballada, Rubinstein: C-dur etüd. Bartók: Régi tánczene.

Varsó, Poznan, Kattovic. 19.50: Opera.

Prága. 20.30: Schubert: Vonósötös.

Pozsony. 18.40: Különböző nemzeti táncok. Dvorak: Szláv tánc, Janacek

Táncok, Musszirszkij: Copak, Delibes

Lengyel mazurka, Grieg: Norvég táncok, Sarasate: VIII. Spanyol tánc, —

Schubert: Német táncok, Brahms: V. és VI. magyar tánc.

Brünn. 20: Hangv. Beethoven: Prometeusz — nyitány. Wiotty: Adagio, Vieuxtemps hegedűváltozatok, Haydn: G-dur szimfónia.

Osló. Ünnepi hangv.

SZERDA, OKTÓBER 1.

Bukarest. 12: Gramofón. — 12.30: Hírek. Gramofón. 17: Zenekar. —

17.10: Hírek, időjárás. 18: Rádiógyetem. 19: Ének. 21.15: Csellójáték.

Budapest. 9.15: A m. kir. 1. hovédgyalogezered zenekarának hangversenye. Réh: Pusztai hangok — induló.

Ziehrer: Szerlem. Donizetti: Don Pasquale. Csajkovszky: Jolanthe. Bar-

na: Emlékezés Blaha Lujzára. Thiele: Egyiptomi szvit.

9.30: Hírek.

12: Déli harangszó az Egyetemi templomból, időjárásjelentés.

12.05: A Mándits szalózenekar hangversenye. Translateur: A bécsi

Práter élete. Komzak: ABC — operagyűveg. Rob. Katscher: A csodabár.

Buday Dénes: Valse Doraine.

12.25: Hírek.

1: Pontos időjárás, időjárásjelentés.

2.30: Hírek.

3.30: Morse-tanfolyam.

4.10: Maross Pál okl. vegyész-mérnök előadása: A mérgezésről.

4.45: Pontos időjárás, időjárásjelentés, hírek.

5: Herold Gyula novellái: Pap Demeter. Emberek vagyunk. Felolvassa: Radó Árpád.

5.30: Az Első Budapesti Citerakör hangversenye. Chrunak: Vidám induló. Hladky: Nefejejts. Kattinger: A vadász reggeli dala. Hammer: Trieszti emlék. Üres fészek. Huber: Hü barát. Chormak: Induló.

6.10: Olasz nyelvoktatás.

6.45: Hangverseny. Scarlatti: Pastorale. Beethoven: Rondo a capriccio. Schumann: Widmung. Schubert: Standchen. Chopin: Scherzo — ciszmoll. Brahms: Auf dem Kirchhof. —

Marx: Japanisches Regenlied. Grieg: Solveigs Lied. Verdi—Liszt: Rigoletto. Reger: Waldeinsamkeit.

8: Színielőadás a Studióból. „Az aranyasszony”.

Utána: Pontos időjárás, időjárásjelentés, hírek.

Majd: Pertis Jenő és cigányzenekarának hangversenye a Britannia szaló-

lóból.

Bécs. 19.35: Zenekar.

Berlin. 21.10: Bruckner: IV. szimfónia.

Lipce. 20: Donizetti: Don Pasquale c. vigooperája.

Riga. 18.30: Csajkovszky: Pique dame c. operája.

Prága. 20: Szimfónikus hangv.

Apró hirdetések

Szörme bundákat 3500 és szörme galérok 350 lejtől kaphatók, V. Jánky, Főter 22. Udvar.

Figyelem! Zalogházi árverés október hó 6-án Cal. Victoriei 16. és 25. számok alatt. Az árverés napján ujtani nem lehet. — Az igazgatóság.

Magas quotájú szeszgyár bérbeadó. feltételek és közelebbi adatok dr. Kertész Jenő irodájában tudhatók meg Sft. Gheorghe, jud. Treiscaune.

הייגע ת"ח זוכט טייטשגען מלמד פיר דרדיקי און חורשי קינדער געהאלט — 2500 זאמט פערפערענונג עו ענטו יל — מאנאטליך. Löwy Emánuel A baiulia : אדרעכעט

Eladó egy hálóberendezés, gyerekbicikli, gyerekágy, állótűk, nagy Singer varrógép és több apróbb dolgok. Kosut L. ueca 31.

53 éves jól konzervált konfekciós szabó és szabász vagyok, románul, németül, magyarul perfektül beszélnek, oly állást keresek, ahol a napi szabóságot is szak-szerűen elvégzem, vásárokra is elmegyek, elsőrangú eladó vagyok. Cím: Hirsch Cluj, Györgyfalvi ut 44/a.

Szerény igényű, szolid nő gazdaszszonyak felvétetik azonnalra. Erdeklődni Barla mérnök, Főter 5.

Butorozott szoba két személynek is kiadó, külön bejárattal. Szentgyházz ueca 32. Andorné.